11191

LITH.BIBL.SERVICE
1132 WALNUT STREET,
DANVILLE, ILL.61833

LEIDYKLOS DOVANA
Perduota Liet.
Bibliogr. Tarnybos

DARBININKAS

L NR. 61. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGSĖJO - SEPT. 17, 1965 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Jungtinių Tautų 20 sesija - ko iš jos galima laukti?

JT bejėgė taikos ir laisvės reikalui. Stebima, kokiu tempu nuolaidos stums toliau J. Tautas nuo jos chartos ir vers komunistinio bloko propagandos įrankiu

Jungtinių Tautų sesija prasidės rugsėjo 21. Ją susirinkti įgalino, kaip H. Tribune vedamajame rašė, tik devynioliktosios sesijos baigimas laidotuvėmis. A. Goldbergo pirma kalba, **buvo palaidotas chartos 19 straipsnis,** kuris leido atimti iš narių balsą, jei jie nesumoka mokesčių per porą metų. Dėl šio straipsnio vykdymo Amerika buvo susikirtus su Sovietais. Pusę metų dėl to negalėjo sesiją posėdžiauti... Tai buvo "vienas iš stipriausių J. Tautose susikirtimų tarp Washingtono ir Maskvos". **Ir jį laimėjo Maskva, pralaimėjo Amerika, pralaimėjo pati Jungtinių Tautų organizacija.**

Sovietų siekimas buvo sustiprinti J. Tautose savo įtaką. Jų stiprybė buvo — užsispyrimas. Amerikos stiprybė buvo teisė, sutvirtinta tarptautinio teismo sprendimo. Bet nusileido nuo teisės vykdymo vardan savo siekimo — **išlaikyti Jungtines Tautas, nors ta nuolaida prisidėtų prie J. Tautų veido iškreipimo.**

Naujoje sesijoje W. S. White (Journ. American) numato naujus žingsnius, kuriais **sovietinis blokas sieks sustiprinti J. Tautose savo įtaką ir politiką, o sumenkinti Amerikos įtaką ir Jungtines Tautas dar labiau nukreipti nuo jos chartos.** Sieks nutarti pvz., kad būtų vykdomas ūkinis boikotas Pietų Afrikos valstybei, nes joje paneigiama pilietinių teisių lygybė. Čia kalbama apie negrų teisių paneigimą. Tačiau tuo pat metu, sako laikraštis, bus vengiama kelt teisių paneigimą komunistų valdomuose kraštuose. Netgi nebus liečiamas tų teisių vykdymas tokioje Afrikos valstybėje kaip Ghana. **Bus sąmoningai nukreipiamos Jungtinės Tautos nuo jos chartos vykdymo ta dvejopų standartų praktika, kuri tarnautų komunistų interesam.**

U THANT, generalinis sekretorius.

J. Tautų rolė tam tikslui, kuriam jos buvo sukurtos — taikai, laisvei garantuoti — visai sumažėjusi. Tai pademonstravo ir paskutinis gen. sekretoriaus U Thant žygis į Pakistaną bei Indiją — grįžo su tuščiom rankom. Nepasitikėjimą Jungtinėm Tautom įsakmiai pademonstravo Pakistanas, staiga kreipdamasis į Ameriką, kad ji pavartotų savo įtaką karui ir ginčui tarp Pakistano ir Indijos spręsti.

Amerika nori nustumti nuo savęs šią rolę vėl į Jungtines Tautas. Norį palaikyti J. Tautų vardą, autoritetą. Bet H. Tribune tai vertina: "JT rituale bus sugaišta daugiau laiko, ir sprendimas bus dar labiau pasunkintas. Jungtinės Valstybės ir kiti turi jėgą taikai padaryti. Jos turėtų ją pavartoti".

ARTHUR GOLDBERG, JAV atstovas J. Tautose.

VATIKANE:

SESIJA ATIDARYTA, PALIKTA LAISVĖ VYSKUPŲ NUOMONĖM. SU PIRMA DIENA PRADĖTI PASISAKYMAI TIKĖJIMO LAISVĖS REIKALU

Vatikano II susirinkimo ketvirta sesija rugsėjo 14 pradėta popiežiaus Pauliaus VI kalba, kurioje plačiausiai svarstė Bažnyčios charakterį ir iš jo plaukiančius Bažnyčios santykius su gyvenimu, siauriau—popiežiaus santykį su šia sesija ir galiausiai informavo apie numatytą vyskupų sinodo sudarymę bei kelionę į Jungtines Tautas.

Bažnyčios charakteris:

Bažnyčią apibūdino kaip "vieningą bendruomę, kurią jungia tikėjimo bendrumas ir visuotinė meilė". Meilės elementą pabrėžė pasikartodamas: "Bažnyčia tai bendruomenė, pastatyta ant meilės ir valdoma meilės".

Bažnyčia ir gyvenimas:

Bažnyčios charakteryje brėžė ėjimą į gyvenimą ir tarnavimą žmonijai. "Meilė kuri įdvasina mūsų bendruomenę, neizoliuoja mūsų nuo žmonių; ji nedaro mūsų eksliuzivistais ar egotistais. Priešingai..."

"Bažnyčia šiame pasauly yra ne pati sau tikslas; ji yra skirta tarnauti visiems žmonėm; ji turi rodyti Kristų visiem, tiek asmenim, tiek tautom... Tai jos misija".

Bažnyčia neužmerkia akių prieš negeroves — kad pasauly niekad nesibaigia "Babilono ydos, ir jos tragiškai kartojasi mūsų laikais". Neužmerkia akių prieš tuos, kurie Bažnyčios nenori priimti ar ją persekioja net dabar. "Nemaža tų, kurie turėjo būti tarp mūsų, garbingi broliai, negalėjo priimti pakvietimų, nes jie neteisingai buvo sukliudyti atvykti".

Bažnyčios metodas:

Santykiuose su žmonėm ir gyvenimu Bažnyčia vadovaujasi meile. Tai rodo ir šis susirinkimas, kuris "iš tikrųjų pasilieka tvirtas ir nedviprasmiškas doktrinos tiesoje; tačiau tuos, kurie dėl aklų antireliginių prietarų ir neteisingos opozicijos pridaro Bažnyčiai tiekos kentėjimų, ji sutinka tik su meilės jausmais; už juos ji melsis; taip, įkvėpti meilės, mes visi melsime Dievą, kad Jis parodytų jiem tą patį gailestingumą, kurio maldaujame sau".

Popiežius ir sesija:

Pažymėjo, kad savo kalboje nelietė klausimų, kurie bus svarstomi sesijoje. Darė tai sąmoningai. "Tai turi būti aiškinama kaip ženklas mūsų noro jokiu žodžiu nesaistyti laisvės jūsų opinijai".

Popiežius ir sinodas:

Paskelbė, kad susirinkimo norą vykdydamas, gali "pranešti apie steigimą vyskupų sinodo, sudaryto iš vyskupų, kurie turės būti išrinkti daugiausia vyskupų konferencijų ir mūsų patvirtinti; (sinodas) susirinks Romos vyskupo kviečiamas Bažnyčios reikalais patarti ir bendradarbiauti, kada tai mums rodysis tinkama visuotinei Bažnyčios gerovei".

Spauda dėl kalbos:

Pasaulio spaudoje daugiausia dėmesio kreipta į popiežiaus paskelbtą sinodą, kurį daugelis vadino "senatu". Jis buvo sutiktas dvejopais aiškinimais. Vieni jį pavadino "revoliuciniu tarptautiniu vyskupų senatu, kuris padės jam (popiežiui) valdyti..." (Chr. Sc. Monitor). Kiti rodėsi skeptiškesni, nes nesą žinia, kiek tas "senatas" turės reikšmės šalia Romos kurijos, kuri pasilieka kaip popiežiaus veikimo įrankis.

Popiežius atvyks tik vienai dienai

— **Popiežius Paulius** New Yorke išbus tik vieną dieną, kaip buvo numatyta, o ne 2-4, kaip spėliojo spauda.

— **Sen. Fulbrightas** rugsėjo 15 kaltino vyriausybę dėl intervencijos Dominikonuose. Esą Johnsonas buvęs suklaidintas perdėtos informacijos apie komunistų grėsmę. Tai buvo kaltinimas Amerikos atstovui W. Tapley Bennett. Iš Baltųjų Rūmų atsiliepė, kad prezidentas Bennettu tebepasitiki.

BENNET, Amerikos atstovas Santo Domingo, prieš kur nukreiptas sen. Fulbrighto kaltinimas.

— **Gen. Wessin y Wessin** vyksiąs į Puerto Rico ir ten organizuosiąs egzilus.

— **Graikijos karalius** nepatenkino Papandreou reikalavimo ir vyriausybės sudarymą pavedė trečiam kandidatui Stephanopoulos.

Beame ar Lindsay valdys New Yorką?

New Yorko demokratų balsavimu rugsėjo 14 kandidatu į miesto galvas išrinktas Abraham D. Beame, buvęs miesto kontrolierius. Buvo staigmena, kad jis gavo apie 40,000 balsų daugiau už Paul Screvane. Pastarojo pralaimėjimas yra laikomas ir Wagnerio pralaimėjimu. Numatoma, kad tarp New Yorko demokratų įtaka iš Wagnerio perims sen. R. Kennedy, kurį rėmė Beame ir kuris dabar, aišku, jį taip pat rems.

Lapkričio 2 rinkimuose susitiks demokratas Beame, respublikonas-liberalas John V. Lindsay ir konservatorius William Buckley. Lig šiol opinija rodė, kad Lindsay laimės. Tačiau staigmenų gali būti ir lapkričio balsavime. Skaitomasi su tuo, kad balsavime atsilieps ne tiek priklausymas partijom, kiek priklausymas religijom ir tautinėm grupėm. Beame susilauks žydų, negrų paramos. Jo sąraše kandidatas į tarybos pirmininkus O'Connor turėtų jam atnešti katalikų airių balsus. Lindsay pripažįsta, kad "matematika" kalba prieš jį — susiregistravusių demokratų daugiau nei respublikonų. Antra vertus, respublikonų balsus tikriausiai paskaldys konservatorius Buckley, kuris žino, kad nebus išrinktas, tačiau jis ir siekia "pamokyti" Lindsay, kad jis atsiribojo nuo partijos ir eina savu vardu, remiamas liberalų. Kaip Ryanas atėmė balsus Screvane, tai W. Buckley gali atimti jų dalį Lindsay. Tačiau žinia, kad ne visi demokratai balsuos už demokratų kandidatą Beame. Ryan pareiškė, kad jo šalininkai greičiau atiduos balsus Lindsay. Tokių bus gal daugiausia tarp tų, kurie rugsėjo 14 nėjo balsuoti, bet kurie ateis lapkričio 2.

Lapkričio 2 balsavimas nulems ne tik majoro išrinkimą. **Jis turės įtakos ir New Yorko gubernatoriaus rinkimui.** Jau dabar Kennedy skelbia, kad gubernatorium bus O'Connor. Nėra abejonės, kad į tą vietą siekia ir Lindsay.

AZIJOS KARAS: Pakistanas dėl taikos šaukėsi Amerikos pagalbos

J. Tautų gen. sekr. rugsėjo 15 grįžo iš Pakistano ir Indijos, nieko nepasiekęs. Pakistanas reikalauja: Kašmire turi būti plebiscitas; dėl to kovosime, nors ir 1,000 metų. Indija atsako: Kašmiras yra Indijos dalis; šalin rankas. Ir kovos eina toliau. Tačiau Pakistaną kariauti skatina tik kom. Kinija, kuri savo ruožtu kasdien grasina Indijai. Amerika ir Sovietai spaudžia ir Pakistaną ir Indiją baigti karą. Indija linkus pasiduoti, atrodo, kad pasiekusi, ko norėjo — sunaikinusi Pakistano karines bazes; tačiau nori, kad karas būtų nutrauktas tose pozicijose, kurio dabar yra; tai būtų Indijai naujo laimėjimo. Pakistanas rugsėjo 15 staiga kreipėsi į Ameriką, kad ji pavartotų savo "nepaprastą įtaką" karui sustabdyti ir ginčui išspręsti.

— **Maskva** rugsėjo 16 paneigė gandus apie pasikeitimus vyriausybėje. Iš vakaro buvo gandas, kad Brežnevas išimtas ir atėjęs buvęs saugumo šefas Šelepinas.

— **Sovietuose** sustiprintas atsakomybės vertimas už nepasisekimus žemės ūkyje Chruščiovui. Jis daromas "ožiu".

NUŽUDYTAS ZIGMAS DOMEIKA, buv. Venecuelos bendruomenės pirmininkas

Venecuelos lietuvių bendruomenė buvo pritrenkta rugsėjo 6 dieną pasklidusios žinios, kad Sears Roebuck įmonės automobilių kieme, Caracas, **nužudytas Zigmas Domeika, Lietuvių Bendruomenės Caracas apylinkės pirmininkas ir pastaruosius trejus metus buvęs Venecuelos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas.**

Žudikas pasidavė policijai, ir tik iš jo prisipažinimų tėra duomenų apie nužudymo aplinkybes ir priežastį. Zigmas Domeika jau 15 metų dirbo Sears Roebuck įmonėje kaip sandėlių vedėjas. Rugsėjo 6 jį, atvykusį į darbą, automobilių kieme pasitiko prieš mėnesį iš įmonės pasitraukęs venecuelietis darbininkas ir, kaip jis sako, prašė Domeiką pagerinti atestaciją, jam reikalingą kitur darbui gauti. Įmonės administracija pasitraukusiem darbininkam atestacijų neišdavinėja. Domeika, matyt, buvo jam davęs savo parašytą atestaciją, bet darbininkas buvęs jaja nepatenkintas, norėjęs gauti geresnę. Anot jo, Domeika nesutikęs ir išsitaręs, kad negi gubernatoriaus pareigoms rekomenduojąs. Darbininkas dėl to išsitraukęs peilį ir smogęs į kaklą. Žaizda mirtina: perpiauta arterija.

Venecuelos lietuvių bendruomenė, ypač Caracas miesto kolonijai Z. Domeikos netekimas, ypač netekimą tokiu būdu gili pergyvena. **Pastaruosius šešerius metus Z. Domeika buvo Caracas miesto lietuvių visuomeninio veikimo vadovas ir tvarkytojas.** Nuo 1962 ligi šių metų rugpiūčio vidurio buvo ir Venecuelos L. Bendr. Krašto valdybos pirmininkas (buvo buvęs tose pareigose ir anksčiau, maždaug prieš 10 metų). Tik dvi savaitės prieš netikėtą žuvimą įvykusiame suvažiavime iš krašto valdybos atsistatydino (naujas pirmininkas — inž. Vladas Venckus). **Būdamas krašto valdybos pirmininkas, Z. Domeika 1963 metais dalyvavo Pasaulio Lietuvių Seime Toronte ir lankėsi Jungtinių Valstybių lietuvių kolonijose.** Perleidęs pirmininkavimo krašto valdyboje, buvo pasiryžęs dar daugiau atsidėti svarbiausios Venecueloje lietuvių kolonijos, Caracas apylinkės reikalams.

Zigmas Domeika, gimęs Rygoj, 1907 balandžio 12, buvo Lietuvos jūrininkas, mokęsis jūrininkų mokykloje Kaune ir Turku mieste, Suomijoj. Buvo pirmasis gavęs Lietuvos susisiekimo ministerijos pripažintą prekybinio laivyno tolimosios laivininkystės kapitono diplomą. Buvo Lietuvos prekybinio laivyno laivo kapitonas. Vėliau buvo Lietuvos Lloydo jūrinių laivų inspektorius ir Kauno uosto viršininkas. Po karo Vokietijoje dirbo UNRRA, O 1947 metais emigravo Venecuelon, kur pradžioj buvo Shell Oil Co laivuose kapitonas, o 1950 metais perėjo į Sears Roebuck b-vės tarnybą Caracas įmonėje.

Palaidotas Caracas kapinėse, rugsėjo 7 d. Liko žmona Bronislava, sūnus Jūragis ir posūnis Šliogeris, abu su šeimomis. Ir, kaip ir šeima, liko to paties smūgio apstulbinta visa Venecuelos lietuvių bendruomenė. (ds)

GENEROLAS TURĖJO BŪT KONSULU

Santo Domingo generolo neatidavė perversmininkų malonei, kaip buvo su prezidentu Diem

GEN. WESSIN Y WESSIN

Pranešta, kad gen. Elias Wessin y Wessin yra išsiųstas iš Domininkonų respublikos į Miami kaip naujosios vyriausybės generalinis konsulas. Kaip toki konsulai padaromi ir koki faktai už tokių pranešimų slepiasi, rodo ši ano generolo istorijėlė, kurios duomenis paskelbė žurnalas Time, paskiau jau papildė ir N.Y. Times.

Viso to pradžia. — Generolas dar tik 40 metų. Tiesiogiai politikoje nedalyvavo. Vadovavo kariuomenės paruošimo centrui, kuris yra devynios mylios nuo sostinės Santo Domingo. Centras jo žinioje veikė autonomiškai. Generolas anksčiau už kitus įžiūrėjo, kad Castro šalininkų įtaka reiškiasi per tuos, kurie sumanė perversmą buv. prezidento Boscho naudai. Kai jie balandžio 24 perversmą pradėjo, generolas pasiuntė savo tankus, kurie užtvėrė perversmininkus miesto kampe ir neleido jiem išsiplėsti. Tuo pat jis kreipėsi į Amerikos pareigūnus pagalbos. Tada ir nukilo marinai. Nuo tada apie generolą vėl nebuvo viešai girdėti. Bet jam atėjo laikas.

Pirmas veiksmas. Generolo neužmiršo perversmininkai — buv. prezidento Boscho šalininkai, prokomunistai ir komunistai. Amerikos Valstybių Organizacijos sudaryta laikinoji vyriausybė, kai mėgino perversmininkus nuginkluoti, susilaukė iš jų sąlygos: generolas turi būti ištremtas.

GARCIA -GODOY, laikinis premjeras Dominikonuose.

Amerikos Valstybių Organizacijos komitetas ir Amerikos atstovas Ellsworth Bunker sutarė: reikia generolą paaukoti. Penkias dienas įtikinėjo generolą dabartinis premjeras Garcia-Godoy, Bunkeris ir kiti, kad jis iš Domininkonų dingtų sava valia. CIA pareigūnai net pasisiūlė nupirkti iš generolo namą. Už jį, vertą 18.000, pasiūlė sumokėti 50.000 dol. Generolas tai palaikė ir paskelbė, kad tai kyšis. Nuo jo atsisakė. Atsisakė ir išvykti iš savo krašto.

Antras veiksmas. — Šeši automobiliai, lydimi brazilų marinų ir amerikiečių parašiutininkų, pasirodė prie generolo namų. Tarp atvykusių buvo naujai paskirtasis Domininkonų kariuomenės sekretorius F. R. Caminero, Brazilijos generolas H. Panasco Alvim, kuris vadovauja Amerikos Valstybių Organizacijos kariuomenei Domininkonuose, jo pavaduotojas gen. leit. B. Palmer, amerikiečių parašiutininkų viršininkas. Atvykėliai suėjo į generolo namus. Netrukus išėjo su generolu. Po dviejų valandų Amerikos lėktuvas jau vežė generolą į Miami.

Trečias veiksmas. — Tą patį vakarą naujasis min. pirmininkas Garcia-Godoy per televiziją paskelbė, kad generolas Wessin laikomas "pervestas į atsargą ir paskirtas generaliniu respublikos konsulu Miami, Floridoj". Atvežto į Miami generolo vardu buvo paskelbta, kad jis skyrimą priėmęs, pareikšdamas: "Aš tarnausiu, bet tuo tarpu mes nesame baigę su komunistais, ir dėl to aš negaliu būti laimingas". Bet rugsėjo 14 jau paskelbta, kad generolas siūlymą būti generaliniu konsulu atmetė ir laiške, rašytame rugsėjo 10 premjerui Garcia - Gody, skaudžiai kaltinęs amerikiečius, kad ji pažeminančiu budu deportavę "su durtuvu už nugaros".

Ketvirtas veiksmas ... dar telkiasi. Pagrindiniai veikėjai, kurie veiksmą varo pirmyn, tie patys — perversmininkai. Jų veikla jau kreipiama prieš pačius amerikiečius, kurių rankom jie pašalino generolą. Time informacija, net amerikiečiai buvo nustebinti, kad Garcia-Godoy savo pirmos savaitės veikloje pasirodė per švelnus "kairiesiem" — savo vyriausiu prokuroru paskyrė Manuel Ramon Morel, kuris žinomas kaip labai jau "kairus" advokatas.

Perversmininkai taip pat paskelbė, kad jie neatiduos ginklų, kol kiti generolai, rėmę juntą, nebus atleisti. O Castro šalininkų grupė paskelbė atsišaukimą pasilaikyti ginklus, ėmėsi organizuoti egzilų grįžimą ir rengti mitingus. Tarp tų grįžtančių egzilų yra ir buv. prezidentas Bosch, kurio naudai buvo rengiamas perversmas. Jo naudai rengiami mitingai. Naujausias perversmininkų reikalavimas — turi pasitraukti iš krašto amerikiečiai ir kita svetimoji jėga.

Žurnalo Time išvada: "Išspyręs Wessin y Wessin, Johnsonas vargiai galės būti mažiau griežtas komunistam, kurie yra Domininkonų Respublikoje".

Jeigu tas griežtumas prieš komunistus bus taikomas, tai įvyks ketvirto veiksmo galas, arba kartosis istorija, kuri prasidėjo nuo marinų išsikėlimo.

Kokie geri žmonės tie lietuviai

Aš buvau pasmerkta mirti (4)

Apie Kretingą, kaip minėjau, pelkėse, 1948 metais partizanai buvo įsirengę slėptuvę. Ją galėjo pasiekti tik per vandenį. Jų niekas ten nežinojo. Žiema buvo šalta. Pavojaus sau partizanai ten nematė ir nutarė pasistatyti slėptuvėje pečius. Vienas partizanas ir sako: "Mes pečių gausime ir parsivešime į slėptuvę. Aš turiu draugą, kuris atveš ir mūsų neišduos. "Tas partizanas nuėjo pas draugą ir su juo sutarė, į kurią vietą ir kuriuo laiku jis atveš pečių. Pečių parvežė, pasistatė. Partizanai gyveno geriau; grįžę galėdavo išsidžiovinti savo sušlapusius drabužius. Jeigu išeidavo į kaimus, tai visuomet palikdavo sargybą ir slėptuvę užminuodavo.

Tas, kuris pristatė pečių, buvo jaunas vyrukas. Jam dar nebuvo pavojaus, nes teturėjo tik apie šešiolika metų. Sykį jis susitiko su saugumiečiu Vaičiuliu (ar Vaičiulaičiu). Tas pakvietė išsigerti. Išsigėrė, susiginčijo. Tada tas vyrukas (Stasys Stasiulis) ir sako: "Jei tu toks, tai aš pasakysiu partizanam". Tam to tik ir reikėjo. Vyrukas buvo suimtas ir turėjo parodyti, kur yra partizanai. Pasisimdami su savim tą Stasiulį, suorganizavo visoje apylinkėje saugumą ir kariuomenę, apsupo tą vietą ir laukė. Partizanai, pajutę pavojų, mėgino prasilaužti, bet jėgos buvo menkesnės, ir nieko negalėjo padaryti. Kai pamatė, kad išeities nėra, partizanai prisileido rusus prie slėptuvės ir su ja susisprogdino. Kiek ten buvo partizanų, sunku pasakyti. Bet iš jų buvo suimti dar gyvi ir paskui sušaudyti Veiviržėnuose šie asmens: Pranė Žemgulytė, du broliai Žemguliai, Pakalniškienė, Pivorius, du broliai Auškalniai. Visi iš Juodupių kaimo. Jie buvo išniekinti, kūnai kruvini, net dantys išdaužyti. Niekas nedrįso jų prisiartinti, kad nebūtų daugiau išduota. Po kiek laiko užėjo didesnės partizanų jėgos, tada buvo išžaudyti visoki pirmininkai ir saugumiečiai, kurie tik buvo pagauti. Sako, tai buvo kerštas už žuvusius.

Augintinės likimas

Kai buvau suimta, mano augintinę buvo paėmus kita moteris. Sugrįžus radau mergaitę labai apleistą, net niežais išbertą. Paėmiau vėl pas save, apvaliau, išgydžiau nuo niežų. Aš vaikų neturėjau, tai ji buvo man kaip tikra dukra. Neturėjau savo buto, tai mudvi miegodavom toj pačioj lovoj draute. Neturėjau ir pinigų, tai nebuvo įmanoma gauti butą ir už jį apsimokėti. Ilgai svarsčius, užėjau į NKGB ir paprašiau, kad jie padėtų man surasti mergaitės tėvą Mikalojų Tikomirovą. Aš jiem daviau mergaitės nuotrauką, ir jie paskelbė komunistų "Tiesoje". Tėvas atsirado ir atvyko aplankyti savo dukros; jis buvo manęs, kad ir dukra žuvo su motina kartu 1941 metais. Jis apsidžiaugė ir puolė man po kojų, nežinodamas kaip džiaugtis. Sakė: "Koki geri žmonės. tie lietuviai, kad paėmė mano dukrą ir išaugino, o aš apie jos likimą nieko nežinojau". Jis buvo vyresnysis leitenantas. Jis davė man pinigų, kad galėčiau jo dukrą papuošti ir leisti į mokslus. Jis jos nepamiršo ir paskiau. Parama buvo duodama taip pat iš valdžios. Ji baigė aukštąjį mokslą Lietuvoje. Dabar yra inžinierė, ištekėjo už lietuvio, turi du vaikus, Rimutį ir Laimutę, gyvena Rusijoje. Kai ji ištekėjo, aš gyvenau dar kartu su jais. Paskui jie išvyko į Rusiją, kur buvo jiem pasiūlytas geresnis darbas. Aš tada išvykau į Šilutę, augindama kitus svetimų vaikus. Esu išauginusi 10 vaikų. Nors už tą auginimą nieko negavau, bet man nereikėjo rūpintis pragyvenimu.

Rūpestis išvykti pas vyrą

Iš savo vyro Vokietijoje pradėjau gauti laiškus su raginimu atvykti pas jį. Nuo 1959 m. pradėjau rūpintis išvykimo dokumentais. Juos sudaryti man labai brangiai kaštavo. Kai su jais nuvykau pas Šilutės stalo viršininką, jis pareikalavo iš manęs dviejų tūkstančių rublių. Bet aš jų neturėjau. Iš jo kalbos supratau, kad jis ir ne lietuvis ir ne rusas. Kai pinigų neturėjau, jis mano akyse visus mano dokumentus sudraskė. Sakė, kad aš niekad negalėsiu išvažiuoti. Išėjau iš jo, gailiai apsiverkiau. Maniau, kad jau išeities nėra.

Vėliau tas stalo viršininkas buvo pakeistas kitu. Aš dar kartą ėmiausi susidaryti dokumentus. Šilutės saugumo viršininkas mane padrąsino. Žadėjo padėti. 1964 metais vėl susidariau dokumentus ir š.m. birželio 7 gavau leidimą aplankyti vyrą. Viza galioja keturis mėnesius. Galiu grįžti atgalios. Bet aš džiaugiuosi, galėdama jau negrįžti.

Iš Šilutės išvykau 1965 metų birželio 4. Išvykau traukiniu į Maskvą... Kelionė truko 48 valandas. Vilniaus nesiekiau ir negalėjau atsisveikinti. Į Maskvą atvykau naktį ir nuėjau į Vokietijos konsulatą, nors ir nemaniau, kad mane naktį priims ir duos man nakvynę. Mane maloniai priėmė, davė pavalgyti ir nakvynę, o sekančią dieną išleido mane su konsulato šoferiu į miestą. Parodė man žymesniąsias Maskvos vietas.. Grįždami į konsulatą, parsivežėm bagažą, kuris buvo likęs stotyje. Su kalba man sunkumų nebuvo, nes visi konsulato tarnautojai, su kuriais susidūriau, mokėjo rusiškai.

(nukelta į 3 psl.)

L. VALIUKAS, rezoliucijų komiteto pirmininkas, atvykęs į New Yorką, informuoja apie komisijos darbus. Iš k. į d. Romas Kezys, Antanas Mažeika, Leonardas Valiukas, dr. Bronius Radzivanas.

Nuotr. R. Kisieliaus

25 metų sukakties ir žygio į Jungtines Tautas atgarsiai

Lietuviškų žurnalų paskutiniai numeriai palieka teigiamą įspūdį — turiningi, rimti. Pagrindinė juose tema — 25 pavergimo ir laisvės kovų metai. Ta tema vertingos medžiagos davė **Aidai, Į Laisvę, Mūsų Vytis.**

Lituanus labiau nukreipė dėmesį į Baltijos kraštų santykius su vokiečiais. Jaunosios generacijos akademikų svarstomi lietuvių kultūros atgarsiai vokiečių raštuose, nacių politinė ideologija Baltijos tautų atžvilgiu. Senosios generacijos akademikai informuoja apie Simaną Daukantą, Vincą Putiną Mykolaitį.

Informacijos apie Baltijos kraštus pateikė taip pat dabar pasirodęs **Mitteilungen aus dem baltischn Leben,** kurį leidžia Vokietijoje Baltų draugija. Tos pačios draugijos išleistas ir rašytojo Ed. Schaperio pranešimas **''Die baltischen Laender im geistigen Spektrum Europas".**

Nors tiesiogiai neturi ryšio su sukaktim, bet savo gyvastingumą pareiškė r pastorintas, rūpestingai surinkęs bendruomenės veikimo apžvalgą **Pasaulio Lietuvis** bei tos bendruomenės kultūros fondo leidžiama **Knygų Lentyna.**

SPAUDA

Kita, jau laikraštinėje spaudoje, bendra tema—atkreiptas dėmesys **į G. Zimano nusikalstamą rolę Pirčiupio žudynėse.** Be Darbininko, ją ryškino Dirva, Draugas, Naujienos, Keleivis. Tai sėkmingas "atkirtis" sovietinės spaudos nuolatinei agresijai prieš laisvėje esančius lietuvius.

—o—

Jei tarp pozityvių laisvės kovos planų, kurie turėtų atbaigti 25 metų sukakties minėjimą, yra **žygis į Jungtines Tautas,** tai bendrame tam žygiui palankiame lietuvių visuomenės nusiteikime žymėtini porą balsų. Vienas — B. K. Naujoko **Dirvoje** rugsėjo 1. Autorius įžiūrėjo opinijoje santūrumą, tylą; "Bendruomenės, Tarybos, Vliko vadai irgi sako, pritarė, palaimino, šiek tiek davė ar pažadėjo ir finansinės paramos, bet viešo pasisakymo nei iš jų negirdėt... Kai kurie laikraščiai (pvz. Chicagos Naujienos ir Sandara) net ir pranešimus apie tą šaunų (ir aišku, rizikingą) užsimojimą ligi šiol rūpestingai slepia nuo savo skaitytojų".

Po tokio balso **Naujienos** rugsėjo 8 atsiliepė vedamuoju: "Mums atrodo, kad visas reikalas pradėtas ne iš to galo. Pirmiausia reikėjo išsiaiškinti ir Amerikos lietuvių visuomenei paaiškinti, ko siekiama lapkričio 13 dienos demonstracija". Ir tolimesnis laikraščio pasisakymas: ar verta važiuoti, ar turės prasmės, ar sudėti pinigai nebūtų geriau kam kitam suvartoti?

Naujienų, matyt, nusistatymas panašus kaip dėl rezoliucijų Kongrese — neigiamas. Nepaisant Naujienų neigiamo nusistatymo Atstovų Rūmuose rezoliucija buvo priimta. Ir dabartinėje akcijoje dėl žygio į Jungtines Tautas, atrodo, remia ta pati spauda, kuri rėmė rezoliucijų reikalą.

Kitokis dabar nusistatymas paties **Alto.** Žygio iniciatoriai pirmiausia kreipėsi į Altą. Kai jis minčiai pritarė ir paskyrė savo ryšininką New Yorke prie iniciatorių, tada buvo sušauktas Brooklyne pirmas visuomenės susirinkimas.

Pora žygio komiteto žmonių, paklausti dėl organizacinių centrų, dėl visuomenės pritarimo, paaiškino: — tiek iš Alto, tiek iš Bendruomenės pritarimas paskelbtas ir parama suteikta; tėra nepasisakęs viešai dar **Vlikas,** nors jo parama faktiškai parodyta ta, kad jo buveinėje yra prisiglaudęs žygio komiteto biuras; Vliko kai kurie nariai vadovauja atskirom komisijom. Visuomenės pritarimas pasireiškė tuo, kad daugiau kaip 30 vietovių susiorganizavo komitetus žygiui remti. Pensylvanijos kasyklų rajone lietuviai, kai atsilankė komiteto atstovas, **pareiškė džiaugsmo, kad buvo aplankyti,** ir pasižadėjo surengti 10 autobusų į New Yorko žygį. Rugsėjo 15 pasirašoma ir sutartis dėl Madison Square Garden patalpos. Komiteto žmonės turį labai daug darbo ir pageidauja labiausiai, kad atsirastų daugiau talkininkų, kurie su jais darbu pasidalintų — ypačiai daugiau jaunimo. Taip pat — daugiau piniginės paramos.

"Gal būt, mes rodomės kartais agresyvūs savo veikloje, padarome netaktų, bet verta tuos netaktus atleisti turint prieš akis **dydį ir svarbą žygio kuris būtų laisvėje esančių lietuvių tinkamas sukakties metų atbaigimas ir sykiu atsakymas į sovietų manifestacijas, surengtas Vilniuje",** kalbėjo su užsidegimu vienas iš jaunųjų rengėjų.

LATVIAI šoka Lietuvos atsiminimų radijo piknike rugsėjo 12 Rahway, N. J. Nuotr. V. Maželio.

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje — Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnioms informacijoms rašykite/skambinkit daugiausia patyrusiam Kelionių biurui į R. Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. CIrcle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klijentų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom. Informacijų ir nemokamų katalogų gausite iš visų mūsų skyrių.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street ..... CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. 327 West Broadway ..... AN 8-0068
- BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4992
- BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 5-8808
- BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street ..... WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 730 Michigan Avenue ..... VI 1-5555
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- HARTFORD 14, Conn.—200 Franklin Av., Tel. 233 8030, 246 0215
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... TO 7-1575
- IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. ..... ES 2-4685
- LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8569
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .. AN 1-2994
- NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. ..... LO 2-1446

NEW YORK, N.Y. 10011 — 108 West 14th Street ..... CH 3-3005

- NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-3490
- PASSAIC, N.J. — 176 Market Street..... GR 2-6387
- PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street ..... MU 4-4619
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. ..... PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street ..... HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street ..... PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street ..... SW 8-2868
- YONKERS, N.Y. — 555 Neppernan Ave. ..... GR 6-2781
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Firth Avenue ..... RI 3-0440

Siųskite į Lietuvą ir SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelei. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom *urmo kainom* atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCEY, N. Y. C.

Krautuvės atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas!

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visokiais reikalais kreipkitės į

JOHN ORMAN AGENCY
Insurance - Real Estate

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. VIrginia 6-1800

— HAVEN REALTY —

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance

Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

Vienintelis Importuotojas Amerikai

Šios vokiečių gamybos **Gyvenamojo — Kambario Spintos**

TURIME ĮVAIRAUS DYDŽIO IR ĮVAIRIOS RŪŠIES RASITE MŪSŲ SANDĖLYJE VISADA
Viršuje parodoma spinta išardoma — Pristatoma bet kur JAV-se

ADOLF SCHRAGER FURNITURE, Inc.
Yorkvilės Didžiausia, Gražiausia Baldų Krautuvė.
DABAR: 336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Avenue) N.Y.C.
Tel. TR 9-0400
Adara kasdien iki 9 val. vakaro, antradieniais ir šeštad. iki 6 v. vak

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —

- Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
- *Specialiai žemos kainos* siunčiant audinius į užsienį
- Mes padidinome savo patalpas. kad galėtume geriau patarnauti klijentams. Prašome užeiti ir pasižiūrėti.

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN 21, N. Y.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina $7.00 — Subscription per year $7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Darbininkas 1915-1965

Darbininko pirmasis numeris išleistas 1915 rugsėjo 19 Bostone. Taigi šį savaitgalį sulaukiame savo laikraščio auksinės sukakties. Ta proga verta prisiminti kai kuriuos faktus iš praeities.

★

Mintis leisti naują laikraštį, kuris rūpintųsi lietuvių darbininkų tautiniais, socialiniais ir religiniais reikalais, kilo vienam Katalikų Spaudos Draugjos (KSD) susirinkime Chicagoje. Toliau tą mintį besvarstant katalikų darbininkų būreliuose, prieita išvados, kad visų pirma reikia naujos organizacijos, kuri leistų ir naują laikraštį, specialiai skirtą darbininkam. Juos reikia daugiau šviesti ir sulaikyti nuo tokių organizacijų, kurios niekina tikėjimą ir kartais net tautybę. Ateistinis socializmas nėra vienintelė priemonė darbo sąlygom pagerinti. Darbininkai gali už savo teises kovoti, neišsižadėdami savo tikėjimo. Tai vėliau patvirtino ir tie išsišakojusios unijos. Anuomet tebuvo unijų užuomazgos. Darbininkai telkėsi į organizacijas, pagristas vienokia arba kitokia ideologija. Visai suprantama, kad ir lietuviai katalikai darbininkai norėjo turėti savo organizaciją, atremtą į krikščioniškus principus. Tokia organizacija, pavadinta Lietuvių R.K. Darbininkų Šv. Juozapo Sąjunga (LDS), buvo įsteigta Bostone 1915 birželio 10. Ji pradėjo leisti ir savo laikraštį — Darbininką.

★

Bostonas buvo parinktas laikraščiui leisti dėl to, kad Chicagoje jau ėjo trys lietuvių kalba dienraščiai, gi daugiausia lietuvių vis dėlto gyveno rytiniame JAV pakraštyje. Iš Chicagos į Bostoną taip pat atsikėlė kun. Fabijonas Kemėšis, buvęs Draugo ir Pažangos redaktorius. Jis buvo vienas iš judriausių LDS organizatorių ir pirmasis vyriausias Darbininko redaktorius, giliai persiėmęs popiežiaus Leono XIII socialinių enciklikų mintimis, kurias jis dėstė Darbininke, gyvai polemizuodamas su kairiųjų srovių laikraščiais ir veikėjais. Likimas jam lėmė, grįžus Lietuvon, po Nepriklausomybės laikų išgyventi ateistinio socializmo šiurpią bolševikine praktiką. Savo dienas baigė Sibiro tremtyje.

Iš kitų redaktorių daug gyvumo buvo įnešęs kun. Vladas TašKūnas, gabus žurnalistas ir geras socialinių klausimų žinovas. Jis taip pat yra miręs bolševikų okupacijoje Lietuvoje Velionis rašytojas prel. Kaz. Urbonavičius ilgą laiką rašė įžanginius ir poleminius straipsnius. Ilgiausiai (17 metų) Darbininkų yra redagavęs Antanas F. Kneižys, kartu būdamas ir LDS sekretorium. Laikraščio leidimu ligi 1950 pavasario rūpinosi LDS. Čia ypač daug triūso padėjo prel. Pr. Juras, kun. J. Švagždys, Vincas Kudirka, Antanas Peldžius.

★

New Yorke pirmas Darbininko numeris išleistas 1951 balandžio 16. perėmus laikraštį liesti lietuviam pranciškonam ir sujungus su 'Amerika' (Brooklyne) ir 'Lietuvių Žiniom' (Pittsburghe). Visi trys atskirai sunkiai jau begalėjo išsilaikyti. Teko tą rūpestį prisiimti lietuviam pranciškonam. Jų dėka Darbininkas išgali ir toliau eiti du kartus į savaitę, išskyrus porą mėnesių vasarą, kada leidžiamas tik kartą savaitėje. Susilaukta naujų skaitytojų ir lietuvių visuomenės paramos, kuri telkia vilties ir toliau tęsti pirmųjų laikraščio steigėjų darbą.

Nueisim į aukštą kalną, gal Lietuvą pamatysim

KUN. L. JANKUS
Laiškas iš Europos

Alpių kalnų viršūnėse, prie pat Matterhorno, yra Casa Lituana, kur bevelk nepriklausomoje mažoje Lietuvėlėje plevesuoja Trispalvė, jai asistuoja Italų ir Vatikano vėliavos. Kiek žemiau—lietuviškas kryžius, beveik tas pat, kaip Pasaulinėje parodoje.

Erdviam kiemelyje Balfo vadovų laukia Saleziečių gimnazijos mokytojai — kunigai, keletas mokinių, groja lietuviški maršai. Prie aikštės balfininkus iš Torino atveža pats gimnazijos direktorius kun. P. Gavėnas. Čia mums paskaitomas sveikinimas:

"Nors mūsų čia liko tik keli, bet visvien dristam stipriai Jus pasveikinti, taip pat ir kitur atostogaujančių vardu, nes žinom, kad esate dideli mūsų bičiuliai ir geradariai.

Laimingai atvykę į gražias Alpes, kur stiepiasi į dangų aukščiausios Europos viršūnės, kur tačiau netrūksta nei lietuvių. Kaip matote, čia kyla aukštyn lietuviškas kryžius, plevėsuoja lietuviška vėliava, gyvuoja visoj apylinkėje gerai pažįstamas lietuviškas lizdelis, — "Colonia Lituana", kaip vadina mus italai.

Pasilikite, malonūs svečiai, čia pas mus ilgai. Jei sutinkate, nueisim su jumis į kokį nors aukštą kalną, iš kur gal net Lietuvą pamatysime, o jei ne, tai nors skaisčia saulute pasidžiaugsime, tyru oru pakvėpuosim. Jūs patirsite mielą įspūdį, o mes, neužilgo grįže į savo mokyklą Castelnuevo Don Bosco, atnaujintom jėgom pradėsim sparčiai mokintis ir žinosim, kad nesam vieni, kurie ruošiamės gyvenimo kovon, bet esam, kaip norim tikėtis, taip pat Jūsų simpatijos ir pagalbos lydimi".

Taip baigėsi Petruko Viržintuko pasveikinimas, taikomas ne tiek Balfo pilgrimams, kiek visiems Balfo rėmėjams, esantiems JAV.

PARYŽIUJE

Lietui stiprokai lyjant, palikome Vokietiją ir traukiniu pasiekėme Paryžių. Pirmi ispūdžiai iš Prancūzijos gana blankūs. Nors kelionėje gėrėme prancuziška vyną ir miegojome minkštai, bet visur ir mokėjome kaip Hiltono viešbučiuose. Prancūzai nedavė mums muilo nei valė batu, kaip Vokietijoj, bent tiek buvo gera, kad vadino 'monsinjorais'. Nemokant prancūzu kalbos tame krašte geriausiai susikalbėjom lietuviškai, o kai buvo kėblumu, rodėm frankus ir niekur nepaklydom. Lietuvių nedaug sutikom, bet mielojo kapeliono kun. Petrošiaus lydimi (ir be jo) išlandėme bazilikas, katedras, šventoves, pilis, ir muziejus.

Visa laiką lijo, tai gamta nežavėjo. Buvome ir Versaly, grįžom šlapi ir pasivežėm slogas. Miniu lankomos žymesnės vietos mus didelio ispūdžio nepadarė, net ir ta garsioji Mona Lisa, kurią New Yorke saugojo kaip karalienę ir kurią ten lankė milijonai amerikiečių. Čia, Louvre, kabojo vieniša ant sienos ir tik vienas sargas ją saugojo, gal todėl, kad čia buvo daug garsių kitų piešiniu ir kad neseniai kaž koks pamišėlis į ją buvo metęs rašalinę, nes, anot jo, Mona Lisa atrodanti visai nemoderniška.

LIURDE

Liurde patekom į atlaidus, o gal čia kasdien tokie atlaidai? Dalyvavom ir dienos ir nakties procesijose, atlaikėm mišias kriptoje ir meldėmės už Lietuvos ligonius, kalinius, tremtinius, artimus ir svetimus. Žinoma, dėkojom Dievui už geras Amerikos lietuvių širdis, kurios taip dosniai aukojo Balfo šalpai.

Maldose dalyvavo keliolika vyskupų ir kardinolas. Kai kas aiškino, kad tai keliauninkai į Roma. Taip pat mus stebino gausybė ligonių. Skaitėm vietos laikraščiuose apie neseniai įvykusius stebuklus, apie kuriuos dabar bijau smulkiau rašyti, nes ka skaitėm buvo prancuziškai rašyta.

MONACO

Iš Liurdo lėktuvu pasiekėm Nicą. Čia palikome lėktuvą i autobusu pasileidome gražiais Vidurželmio jūros pakraščiais. Kad būtų buve daugiau tų franku, galėjome sustoti Monaco ir palikti kokią šimtinę princui, kurio karalystė, kaip girdėjome, ne kiek geriau stovi finansiškai už Vasario 16 gimnaziją. Princas mūsų laukė visam puošnume, ir autobusas sustojo, tik tie balfininkai neišlipo ir gana. Italai muitininkai atidavė pagarbą mūsų amerikoniškiems pasams, paklausinėjo ir iš monsinjorų padarė mus tik senjorais.

SALEZIEČIŲ gimnazijos šokėjai su savo mokytoju kun. Burba.

ALPĖSE

Kai amerikiečiai vasarą sėdi namie, o žiemą vyksta į Floridą, tai italai žiemą sėdi namie, o vasarai vyksta į Alpes. Italo

(nukelta į 4 psl.)

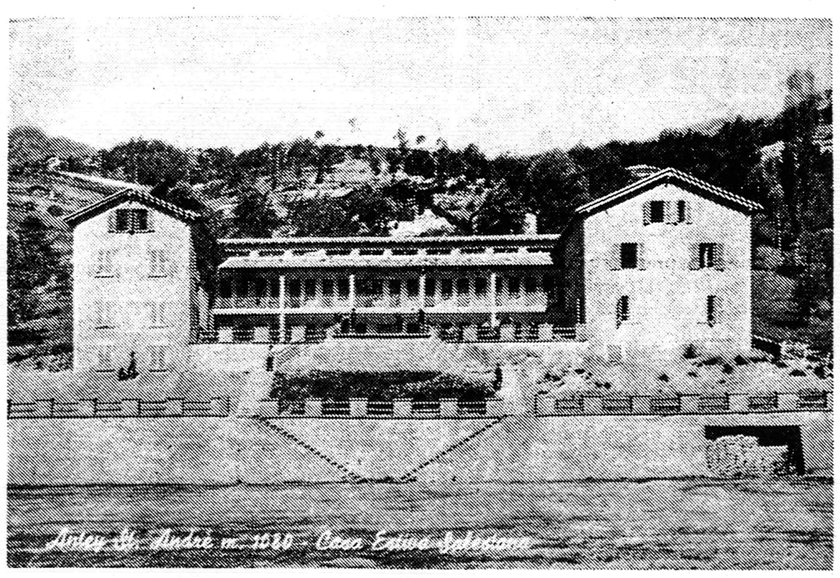

LIETUVIŲ saleziečių vasarvietė Alpėse.

Kokie geri žmonės tie lietuviai

(atkelta iš 2 psl.)

Padėkojus už jų malonų priėmimą, birželio 7 dieną 19 val. išvykau į Berlyną. Kelionė truko vėl dvi paras. Traukinys buvo geresnės klasės nekaip tas, kuris vežė į Maskvą. Iki Breslau kelionė vyko gerai. Tik per sieną dar kartą buvo kontrolė, ir ji mane apiplėšė, atimdama mano sunkiai uždirbtus 80 rublių, auksinį laikroduką ir auksinį žiedą. Aš buvau pasiėmus tai, kas man buvo leista. Bet pasienio kontrolė, tikrindama mano daiktus, sakė, kad šių daiktų negalima esą išvežti iš Rusijos. Mane tai baisiai sukrėtė. Nebuvau galvojus iki tol, kad rusai galėtų būti tokie: vieną kartą leidžia, o kitą atima. Su manim keliavęs prancūzų žurnalistas, kuris gerai mokėjo slavų kalbas, pastebėjo, kaip su manim kontrolė pasielgė. Jis smarkiai susikirto su kontrolės žmonėm. Sakė: jūs atimat iš moters paskutinę kapeiką, ji neturės už ką nė arbatos stiklo nusipirkti. Girdi, jis paskelbsiąs apie tai prancūzų spaudoje. Buvau išsigandus. Bijojau, kad manęs gali visai neišleisti. Kiti keleiviai, pamatę mano nusiminimą, atnešė man arbatos ir keletą sausainių, nes aš tikrai neturėjau nė kapeikos.

Pasiekėme Berlyną, ir mane perdavė vokiečių Raudonojo Kryžiaus seselėm, kurios mane atlydėjo į Friedlandą. Tada tik atgavau drąsą ir pasitikėjimą, kad pamatysiu savo vyrą. Į Friedlando stovyklą atvykau naktį. Iš ten davė telegramą mano vyrui. Kitą dieną vyras atvyko, ir man jau buvo nupirktas bilietas į nuolatinio apsistojimo vietą.

MIESTELIS. KURIS BUVO MANO

NELĖ MAZALAITĖ

Laimėjęs "Aidų" premiją

(14)

Ir pagalvok—ūmai pabiro kalbos apie maskolių caro galvą, kuri riogsos tarp kunigo sodintų gluosnių ir gąsdins praeinant, kaip baidyklė! Ne, niekas nemylėjo rusų jokiais laikais mūsų žemėse. Bet ką galėjo daryti maži trobelninkai? Tačiau staršina padarė. Jis buvo toks užsikirtęs žemaitis, ir vadinosi jis Kerpė. Ir buvo jis miestelio ūkininkas, ir buvo mažas, ir buvo labai išmintingas.

Jis buvo ne paskutinis, kuris nugirdo apie paminklą. Jo negalėjai aplenkti nepranešęs. Jis gi turėjo ir žmones darbam pavaryti, duoti įsakymus privežti reikalingų medžiagų, žinoma, paprastesniems, parengiamiems dalykams — akmenų, ar žvyro takui, aplinkui apeiti, kai jau bus atgabentas iš Suomijos akmuo, ant kurio bus užtupdyta bronzinė galva ir viskas apvėdžiota storomis geležies grandinėmis, prismaigytomis ant akmeninių stulpelių. Toks sugalvojimas.

Ir štai staršina kalbasi su anuo galinguoju rusu, giria už ikilnų sumanymą — šitaip pagerbti niekam vertą miestelį šviesiausio caro galva, ir padėti ją tokioje vietoje kiauliu ūlyčioje—žmonės atsidžiaugti negali, kad taip pats valdovas nusižemina ir susilygina su jais.

Ir pabalo rusas, ir paraudo, ir sušuko, ir ramiai kalbėjosi per tą laiką, kai buvo staršina. Negali būti, kad ta gražioji gatvė vadinasi kiaulių ūlyčia. O Kerpė sako, visada, o visada tiktai taip. Jis tvirtino ir žiūrėjo rusui į akis, ir galvojo, kad jam vis tiek: ar jis išeis į Sibirą, ar bus pasodintas, bet šitas miestelis turi būti apsaugotas nuo rusiško balvono, dar apkarstyto grandimis, kaip ženklu, ką atnešė. Jau Viešpats kažkaip išsaugojo—kad čia neįsiveisė tiek daug maskolių ir neįsitaisė cerkvės — tai ir nuo kitų regimų prispaudėjo antspaudų gal pavyks išsisukti. Ir jis kalbėjo apie kiaulių ūlyčią. Apie gluosnių gatvę, kurioje gyveno žmonės, kurie būtų labai pasišiaušę, jeigu kas tokį nevalyvą vardą būtų užmetęs jiems.

Tačiau vos tiktai staršina išėjo ir sutiko pirmą savą žmogų, iki vakaro varpų valandos kiekvienas, didelis ir senas, melagis ir teisusis, kunigas ir toks kur į bažnyčią teėjo Velykoms — visi žinojo, kad gluosniai auga kiaulių ūlyčioje. Ir tie, kurie gyveno ten, taip pat prisiekdinėjo, jeigu kas nepatikimas buvo prakalbinęs. Tačiau tarpusavyje jie kartojo su pasididžiavimu staršinos išsitarimą: tokioj gražiausioje vietoje kuriai derėtų turėti Lietuvos Karaliaus vardą — neįsileisti dar vieno ruskio, kad ir negyvo.

Kalbos plėtėsi. Taip staršina norėjo, kad jos pakliūtų į tokias ausis, kurios surenka viską apie savo varžovą — visi miestelio ir apylinkės rusai girdėjo ir kalbėjo patys apie savo kvailą tautieti, kuris beveik nužemino carą. Ir žinai? Kiaulės išvijo jį į kitą vietą — jis pasiprašė perkeliamas. Nežinau smulkmenų, bet jis išvyko. Neatvažiavo niekas geresnis į vietą, tiktai kitas toks pat. Tačiau niekas net nebeužsiminė apie kokių paminklių statymą, nei kitoj vietoj nei kaulių ūlyčioj.

Ar reikia stebėtis, kad garbinga užuomina buvo įkritus į derlingą dirvą. Gluosninės gyventojai vis dažniau ir dažniau vadino savo gyvenamąją gatvę — Lietuvos Karaliaus. Juk ji buvo graži, juk niekur neaugo tokių medžių.

O vytautiniais metais ji gavo jo vardą — visiems laikams, kaip ir tinka šiai pusei alejos, juk taip?

Ko nutilau, ko žiūriu atsisukus? Mane vargina kažkas, kažko negaliu prisiminti. Žinau, kad nieko svarbaus neatsitiko čia, o man visiškai nieko — kas gi gali įvykti tokioje ramioje gatvėje be to, ką jau pasakojau apie staršiną. Bet man vistiek atrodo, kad dar kažkas užsiliko, nuolauža didesnio daikto.

Čia tiktai tuščias daržas, sakai, už mūsų nugarų. Teisybė, bet jeigu buvo tiktai daržas, tai gal kas augintų burokus ir jis nebūtų apleistas. Ar nematyt tvorų likučių? Ir čia, tie akmenys, kur mes sėdime, ar jie negulėjo kada pamatuose. Taip, buvo čia troba. Tikrai stovėjo. Kas buvo jos savininkas, nežinau. Tačiau gyveno čia Šiaudelis.

Ne, ne jo pavardė buvo ta, kaip ir ne jo trobelė; jis tik buvo pramintas už juokingus dalykus. Net nežinau, kaip jis iš tikrųjų vadinosi, bet kaip nors turėjo būti vadinamas, nors ir buvo mergos vaikas.

Tai motinos vardu vadino? O ji turėjo turėti pavardę, visada mergautinę-nežinau. Ji mirė tada, kai jis buvo kelerių metų, ir jį užaugino kažkas. Visada kas nors užaugina tokiais atvejais.

Ir jau naudos turėjo iš to vadinamo gero darbo. Ir labai anksti: kai visai mažas, varė ubagauti, kai paaugo — išvedė į piemenis, tačiau neilgam, nes iš kiekvienos vietos išvarydavo ir dar be algos—perilgus nagus iškišdavo. Pagaliau niekas nebenorėjo jo samdyti, nors buvo guvus ir sveikas.

Kur jis galėjo sugrįžti po tokių išvarymų? Ten, kur augino. Kartais jis gaudavo atsitiktino darbo: žydams vandens atnešti, malkas pakapoti. Tačiau ir tenai neiškęsdavo nenušvilpęs šabasinio pyrago, o kitur tokią česnakuotą dešrą, kad net išsiginti nemėgino. Buvo aprėktas ir išmestas ir iš tokio darbo. Net iš tokio.

Ir paskui staiga prapuolė. Niekam nebuvo gaila nei rūpėjo. Tačiau visiškai dingęs jis nebuvo — jis buvo sutapęs su vagišėliais, su visa jų kirmėlyne. Prasidėjo linksmas ir pavojingas gyvenimas. Jie davėsi po atlaidus, po jomarkus, žmonių kišenes, begamzininkų palapines, krautuvėles — jie tarsi grybavo. Bet vieną kartą jis įlindo į valdžios rankas ir išsėdėjo apie metus. Neįvėlė ilgiau — ir išėjo iš ten geriau pamokytas.

Ir jau pakliuvo į aukštesnį luomą: su arkliavagiais. Išaugo jis, tyčia ant juoko ir pykčio padoriems vyrams, labai dailus, aukštas ir tamsaus gymio. Tiek matęs visokio svieto, mokėjo ir pajuokauti, ir keiktis, ir mergiioms pamerkti, ir su senesniais rimtą žodį sumesti. Atrodė tarsi koks gaspadoraitis-nežinantiems.

Šeimynos samdymo metu jis vis pasimaišydavo karčiamoje, kur vyksta tokie paieškojimai, ir visada buvo sulygstamas vienas iš pirmiausių — ir dar už geriausią algą. Pabūna ten, ūkininkas negali atsidžiaugti — toks vaikis, toks darbininkas, ir nagai tinka sutaisyti padargą ir nebijo jokio darbo. Jeigu būtų sustojęs kur reikiant, jeigu būtų to norėjęs, gal ir šeimininko dukrą būtų gavęs. Tačiau ne mergos, ne būsimos pačios žiūrėjo, kur parsisamdomas. Su gauja buvo sutartis, kas ir kaip. Be to, kad ir galėdamas, jis nematė jokio reikalo sunkiai dirbti — kam lieti prakaitą, jei gali be to apsieiti?

Tad pagal gaujos nuostatus ir įvykdavo: po vienos kurios nakties prapucla kelių ūkininkų geriausi arkliai ir vieno geriausias vaikis. Kaip pagausi jį, jeigu jis mėtėsi iš vieno valsčiaus į kitą, kaip liga, vis toli nuo gimtavietės, kur jos svetimi nežinojo, nepažino? Negalėjo gi žmonės mušti būbną per visą kraštą ar degti pavojaus ugnis — juk taip nedaro pas mus, ar ne? — O gražu buvo senovėje, kai liepsnos kalbėjo, galvojo. Bet tęskime apie jį, be vardo. Niekas, pasižiūrėjęs į jo veidą, tokį skaisčiai ružavą, švarų, ir pažvelgęs į akis, kurios niekuomet nenusisuko kalbant su žmogum, niekas net nemanytų nepatikėti, jog čia padorus jaunas vyras ieško savęs verto ūkio, kur už jo ištikimą darbą užmokės tinkamai ir gerai išlaikys.

Jis pats nesivertė arklių vedimu per sieną — į Prūsus. Kam jam tos rizikos. Be to, gal ne labai ir būtų užleidę tie, kur vedė reikalus. Niekas nežinojo, kiek jie į savo kišenes įdeda ir kiek bekliūva talkininkams. Jam užteko, kiek gavo, ir protarpiais pagyventas be rūpesčių ir darbo laikas, jam atrodė, sulygino jį su ponais.

Bet kartą, gaujos vadovai ėmė iš jo tyčiotis: kokia čia drąsa pavogti, kur jo niekas negirdėjo; tegu pamėgina čia, savo valsčiuje, tai bent pasijuoktų iš turtingųjų; girdi, pamėgink, jei turi drąsos, išvesti Barkelių Ronkaičio ar Gadliausko arklius. Verti pinigo abiejų. Kaip saidainį griebtų prūsai. O iki sienos tiek arti, kad rizčia per naktį nujosi iš pat vietos. Bet jam ir to nereiks — tegu tik atveda iki Aptvarų — jau perims. Tik jis neišdrįs!

(Bus daugiau)

PREL. J. KONČIAUS DĖMESYS PRAEIČIAI

Prel. J. Končius, ilgametis Balfo pirmininkas, kuris dabar pastoviai gyvena Floridoje, apsilankė Darbininko redakcijoje ir papasakojo apie savo veiklą.

Kaip anksčiau jis buvo atsidėjęs lietovių šalpai, važinėjo po tremtinių stovyklas, taip dabar jis susitelkė ties istorija, daro kelionės į praeitį. Praeitais metais anglų kalba išleido veikalą apie Vytautą Didįjį.

Šiemet jis baigė rašyti

atsiminimus iš Balfo veiklos 1944-1964.

Aprašo visus faktus, kodėl buvo įkurtas Balfas, kaip jis veikė, kas tie buvo pabėgėliai, kaip jie gyveno tremtyje ir kaip kūrėsi atvykę į šį kraštą. Knyga bus apie 350 puslapių. Bus gausiai iliustruota nuotraukomis. Rankraštis jau baigiamas perrašyti mašinėle. Rankraštį skaitė ir padarė daug pastabų Juozas Laučka, buvęs ilgametis Balfo centro tarnautojas, vėliau perėjęs dirbti į NCWC. Knygą nori išleisti kitų metų pavasarį.

Renkami praeities dokumentai

Praeitą vasarą jis lankėsi Europoje, specialiai ilgiau sustojo Romoje. Jo tikslas — surinkti Lietuvos istorijos dokumentus ir išleisti, kad būtų prieinami visiems praeities tyrinėtojams. Šią idėją jis seniai nešiojasi su savim. Atvykęs į JAV po pirmojo pasaulinio karo, žadėjo kiek pabūti, užsidirbti pinigo ir atsidėti istorijos dokumentų rinkiniui. Bet taip neišėjo. Įsitraukė į įvairius darbus, paskui prasidėjo karas, o su juo ir Balfo veikla.

Būdamas Romoje, susitarė su istoriku prel. dr. P. Jatuliu, kad jis imsis šio darbo — rinks istorinius dokumentus. Jų išleidimu jau rūpinsis prel. J. Končius. Jis tikisi čia surasti ir daugiau mecenatų, įtraukti Kat. Mokslų Akademiją.

Katalikų kongresas Washingtone

Būvodamas Brooklyne, jis čia pagelbsti prel. J. Balkūnui rūpintis katalikų kongresu, kuris bus kitais metais Washingtone, šventinant Šiluvos koplyčią. Kunigų Vienybė prel. J. Končių išrinko komitetan šiam kongresui rengti. Nori išjudinti visas parapijas, kad jos aktyviai dalyvautų. Be koplyčios pašventinimo dar numatoma katalikų organizacijų konferencija.

Floridos saulė

Prel. J. Končius atrodo gražiai nudegęs saulėje, geros nuotaikos. Visai nesirūpino, kad Floridoje siautė didelės audros. Sako, nieko jo nameliui nepadarys. Didieji turtai iš jo išgabenta. Turėjo didelę biblioteką, kuri kaip tik ir gąsdino prelatą. Pasitaiką uraganai galėjo brangius tomus sunaikinti. Juos naikino ir nuolatinė dregmė. Tad, jais pasinaudojęs, jis pasiūlė keliem universitetam pirkti. Nupirko Kansas City universitetas. Tai buvo daugiausia mokslo veikalai iš Lietuvos istorijos.

Prel. J. Končius per vasarą keliauja po kitus šiaurės kraštus, o žiemą išvažiuoja į pietus. Ten atsidėjęs dirba. Kitais metais jis švenčia 75 metų savo amžiaus ir 50 metų kunigystės sukaktį. Tom škilmėm atvažiuos į Brooklyną. (p.)

PREL. J. KONČIUS kalba J. Stuko piknike rugsėjo 12 Ranway, N. J. Nuotr. V. Maželio.

SOVIETŲ PROPAGANDINIS LEIDINYS

Jau nuo 1963 Maskva ir jos kvislinginiai statytiniai okupuotose Baltijos valstybėse bei samdytiniai laisvajame pasaulyje pradėjo rūpintis, kaip 1965 sovietinės okupacijos 25 metų sukaktį panaudoti okupanto tikslam. Buvo aišku, kad ta proga bus žiauriai piktnaudžiaujamas spausdintas žodis, nes, kaip sakoma, popieris pakenčia viską rašymą. Kaip plačiai tas spausdinto žodžio sovietinis piktnaudžiavimas yra užsimotas, matom iš neseniai New Yorke pagaminto "Lithuania—Past and Present" leidinio.

Sovietinės propagandos bandymas Lietuvos ir lietuvių tautos vardu piktnaudžiauti tiesiai iš Maskvos (G. Metelski —"Lithuania Land of the Niemen", izdatelstvo literatury na inostrannich jazykach, Moskva, 1959), matyt, nepasirodė užtenkamai sėkmingas. Naujam tad sovietinės propagandos išpuoliui Lietuvos vardu parinktas New Yorkas su paviršutiniškai neutraliai skambančia leidyklos iškaba: "American Lithuanian Literary Association", nors lietuviškai ta iškaba skamba: "Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija", sutrumpintai — LLD, bet sovietinei propagandai lietuviškos iškabos žodis "darbininkų", matyt, nepriimtinas, nes leidinio angliškoje iškaboje išleistas.

Sunku pasakyti, ar leidinio tekstas rašytas New Yorke, ar Maskvoj. Autorius nepažymėtas. Ogi iš to, kad leidinys klaidingai žymi dr. V. Kudirkos mirties metus (1889), klaidingai tekinimo stakles (lathe) verčia audimo stakėmis (loom), klaidingai verčia citatą "Lietuvos Respublikos ir Sovietų Sąjungos tautų draugiškumas" į "Friendship between the People's Republic of Lithuania and the Union of Soviet Socialist Republics", klaidingai verčia citatą "pagerinti darbininkų ir tarnautojų padėtį, pakeliant darbo užmokestį ir pagerinant darbo sąlygas" į "To improve the conditions of work for factory workers and **civil servants**; to raise their wages and improve their working conditions", taip pat klaidingai verčia eilę kitų sovietinės propagandos citatų, galima spėti tekstą esant "made in Moscow". Antra vertus, turint galvoj, kad leidinio tikslas yra sunlekinti nepriklausomą Lietuvą, o sovietinę okupaciją Lietuvoje pavaizduoti kaip auksо gadynę, turint galvoj, kad leidinys visais nutylėjimais, iškraipymais ir melagingais tvirtinimais siekia klaidinti skaitytoją, galima prileisti, kad ir New Yorko gamintojams teksto tikslumas apskritai galėjo nerūpėti. Atvirkščiai, falšyvam turiui kažkaip natūraliau atrodo ir falšyva forma. Pagaliau laisvajam lietuviui ne tiek svarbu, Maskvoj ar New Yorke tas sovietinės propagandos kepsnys iškeptas, kiek to kepsnio klaidinantis poveikis angliškam skaitytojui.

Galime menkinti tą poveikį politiškai sąmoningam skaitytojui. Tačiau politiškai mažiau išprususiam amerikiečiui ar angliškai kalbančiam Amerikos lietuvių jaunimui tas brutalus leidinio falšyvumas nekris akysna. Kai kas mano, kad leidinio falšyvumą galėtų atskleisti recenzijos "Lituane" ar "The Baltic Review". Kiti galvoja, kad geriausia sovietinės propagandos išpuolius atsverti savais leidiniais. Šia prasme dėmesio verta Pavergtųjų Seimo leidinių serijoje išėjusi "Lithuania". Gal vertėtų ją tik dar papildyti ir gražiai įrištą išleisti kaip tam tikrą "handbook" apie Lietuvą. **K. Digrys**

PRAVESKIME REZOLIUCIJĄ SENATE

Eilė senatorių pažadėjo visą galimą talką Rezoliucijoms Remti Komitetui siekiant pravesti rezoliuciją Senate

Los Angeles, Calif. — "Jei Atstovų Rūmai galėjo pravesti rezoliuciją Lietuvos laisvinimo reikalu, pravesime mes rezoliuciją ir Senate," — taip neseniai kalbėjo senatorius **Thomas J. Dodd** (D.-Conn.) Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybės nariams, kai jie rugsėjo pradžioje aplankė senatorių jo įstaigoje Washingtone. Senatorius T.J. Dodd rugpiūčio pabaigoje įnešė iš naujo savo rezoliuciją (S. Con. Res. 51), kurią buvo įnešęs praėjusiame Kongrese (88th Congress). Tai yra viena iš geriausių rezoliucijų, įneštų iki šiol JAV Kongrese Lietuvos laisvinimo reikalu. Pirmasis rezoliucijų reikalu senatorių Thomas J. Dodd kontaktavo kun. kleb. J.C. Jutkevičius iš Worcester, Mass. Paskutiniu metu artimus ryšius su senatoriumi Dodd palaiko nuoširdūs ir dideli rezoliucijų pravedimo žygio rėmėjai iš Connecticuto dr. Petras Vileišis, Vilius Bražėnas ir kit.

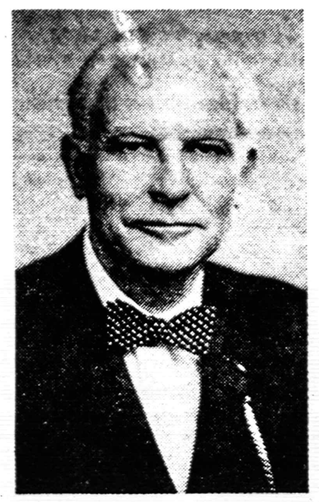

SEN. THOMAS J. DODD.

Be senatoriaus T.J. Dodd, jo rezoliuciją kaip autoriai (cosponsors) yra pasirašę dar devyni kiti senatoriai. Galėtų prisijungti prie šios rezoliucijos ir kiti senatoriai, kurie to dar nėra padarę ir kurių valstybėse yra nemaža lietuvių. Reiktų tik į tuos senatorius kreiptis, parašant jiem po trumpą laiškutį. Tai turėtų padaryti tose vietose gyveną lietuviai. Štai senatoriai, į kuriuos tektų kreiptis: Paul Fannin (R-Ariz.), Carl Hayden (D.-Ariz.), John J. Williams (R.-Del.), J. Celeb - Boggs (R.-Del.), Paul H. Douglas (D.-Ill.), Vance Hartke (D.-Ind.), Birch E. Bayh (D.-Ind.), Edmund S. Muskie (D. -Maine), Margaret Chase Smith (R.-Maine), Joseph Tydings (D. -Md.), Daniel B. Brewster (D.-Md.), Edward M. Kennedy (D.-Mass.), Leverett Saltonstall (R.-Mass.), Philip A. Hart (D.-Mich., Patrick V. McNamara (D.-Mich.), Roman L. Hrusko (R.-Nebr.), Carl T. Curtis (R. - Nebr.), Norris Cotton (R.-N.H.), Clifford P. Case (R.-N.J.), Robert F. Kennedy (D.-N.Y.), Hugh Scott (R.-Penn.), Joseph S. Pastore (D.-R.I.), Claiborne Pell (D.-R.I.), Gaylord A. Nelson (D. Wisc.).

Jiem visiem laiškučių turinys galėtų maždaug būti toks:

The Honorable (senatoriaus vardas ir pavardė)
Senate Office Building
Washington, D.C. 20515
My dear Senator:

As you probably know, senator Thomas J. Dodd recently introduced S. Con. Res. 51 that calls for freedom for Lithuania, Latvia, and Estonia. Nine other U.S. Senators joined Sen. Dodd as cosponsors of the aforesaid legislation I kindly ask you to become a cosponsor of this resolution also. Please do that at your earliest convenience and inform me about it. Thank you.

Sincerely,
(Parašas)

Rašykite tik savo valstybės senatoriam ir naudokite savo ar organizacijų laiškams popierių, jei tik turite. Priešingu atveju duokite pilną savo vardą, pavardę ir adresą. Parašykite laiškučius patys, paraginkite visus savo pažįstamus tai padaryti. **IT.**

Kaip atsirado doleris ir jo ženklas

Doleris gali eiti pavyzdžiu, kaip atsiranda nauji terminai, kurie jau neturi nieko bendro su tuo daiktu, kokį anksčiau išreiškė.

Dabartinėje Čekijoje (Bohemijoje) vokiečių grafas Stefan von Schlick apie 1516 metus savo žemėse rado gausiai sidabro. Toje vietoje, vadinamoje **šv. Joachimo slėniu,** tarp kalvų, jis įsteigė sidabro kasyklas ir padėjo pamatus naujam miestui. Po septynerių metų dirbo jau 12.000 darbininkų. Pradėta gaminti sidabriniai guldenai (gold, auksas; auksiniai), florinai (Florencijos, italų miesto vardas), grašiai (lot, grossus, storas; žinomi Lietuvoje ir Lenkijoje), vokiečių pfenigai (iš čia anglų penny, lietuvių — pinigas). Visi jie turėjo ženklą, kad yra mušti šv. Joachimo slėnyje (St. Joachimsthal).

Iš tų muštinių pinigų stambiausias buvo guldenas, bet jam greitai prigijo naujas vardas — **taleris.** Mat, imta vadinti "Joachimo slėnio" pinigu — **Joachimsthaler** arba tiesiai — **Thaler**. Guldeno vardas paliko nūnai tiktai Olandijoje, o taleris paplito Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje, Skandinavijoje, Anglijoje, Ispanijoje, Amerikoje ir k. Vokietijoje kurį laiką buvo vadinamas "Valstybės taleriu" (Reichsthaler), Danijoje — Rigstaler, Anglijoje — rix dollar". Nukritus tam "rix", beliko tik **doleris,** kuris turėtų reikšti slėnį, bet šiandien reiškia vadinamą "žaliuką".

Pietų Amerikoje tie taleriai-doleriai turėjo ženklą, vadinamus Herkulio stulpus arba dvi apvyniotas lazdeles. Manoma, kad iš čia atsiradęs dolerio ženklas $; kiti aiškina, jog tai dvi raidės 'U.S.', vieną ant kitos užkeltos.

JAV doleris ligi šiol tebėra stipriausia pasaulinė valiuta. Net ir Jungtinės Tautos, kur oficialiai gali būti vartojamos penkios kalbos (anglų, prancūzų, ispanų, rusų ir kinų), tėra viena amerikinė valiuta — doleris. Ir rusai, deja, nepareiškė savo nuvalkioto veto, nes ir jų "rublio kapitalizmui" nekenkia pravardžiuojamasis 'dolerio kapitalizmas', kadangi duoda apčiuopiamos naudos. (A.Z.B.).

Nueisim į aukštą kalną

(atkelta iš 3 psl)

svajonė susisukti Alpėse vasaros lizdelį, kad išvengtų karščio ir prakaito. Tokiais lizdeliais, be ypatingų patogumų, nusagstytos visos Alpių pašlaitės. Toki lizdelį, sakyčiau visą lizdą — Casa Estiva — turi ir lietuviai tėvai saleziečiai. Čia gali tilpti per 130 vaikų. Ta vietovė nesunkiai pasiekiama iš Torino ar Šveicarijos. Pro ją jau baigiamas tiesti ir greitkelis, pro tą vietovę raitosi geležinkelis ir vargais negalais įkopia autobusas ar automobilis.

Žiemą čia mėgėjai su slidėmis laužo sau kaulus, o vasara tikras rojus; stebėk kalnų viršūnes ir mėlyną dangų ir rankiol kalnų retenybę — edelvaisą (vienam asmeniui leidžiama nusiskinti 7, bet kas ten tave dabos). Yra ir baravykų. Pakelyje į vasarinę erginos tik siūlo pirkti maždaug po kvoterį už vieną — tikri lietuviški baravykai!

Maistas Italijoj gana brangus, o kalnuose dar brangesnis, todėl tėvams saleziečiams gana sunku išmaitinti savo 60 vaikų, o dar sunkiau juos nusigabenti į kalnus. Mat, visi tie vaikai, neturtingi tremtinukai, tai tėvai negali maisto apmokėti, nekalbant apie patalpas, aptarnavimą ir mokslą. Mokyklos vadovybė ieško paramos pas dosniuosius Amerikos lietuvius, nes juk negalima tų vaikų palikti gatvėje, svetimuose miestuose ir dulkėse. Jų labai gali prireikti ir laisvai Lietuvai.

Lietuviais jie čia ir auklėjami. Visi lietuviškai greit išmoksta, nors iš trumpo pokalbio matai, kad tai Anglijos, Vokietijos ar Italijos lietuviukai. Jei vadovybė griežtai kalba su vaikais tik lietuviškai (visi mokytojai tik lietuviai), tai vaikai tarp saves, vadovybei negirdint pakalba ir ne lietuvių kalba.

Bebaigiant kelionę po Europą buvo labai malonu savuosius aplankyti, jų tarpe pabūti. Maža mūsų, bet yra visur, pačiuose svarbiausiuose Europos taškuose. Jei taip ir toliau liks, tai bus didelė pagalba Lietuvai ir jos suvargusiem vaikam.

Australijoje ruošiasi jaunimo kongresui

Jaunimo kongresui pasirengti yra jau suorganizuotas centrinis komitetas Sydnėjuje. Komitetą sudaro: pirm. Romualdas Cibas, Jr., vicepirm. Antanas Šimaitis. sekretoriai—Audrius Garolis ir Vida Karpytė, ižd. Vytenis Šliogeris. Ryšininku yra A.L.B. Krašto Valdybos narys jaunimo reikalam Vytautas Skrinska. Visi nariai yra jaunosios kartos. Kiekvienas atstovauja savo jaunimo organizacijai — skautų, sportininkų, studentų, studentų ateitininkų, ir A.A.S.A. filisterių. Centrinis Komitetas kreipėsi į Krašto Valdybą, kad įsteigtų panašius komitetus (skyrius) visose didesnėse lietuvių apylinkėse. Šiuo metu skyriai yra steigiami. Viena yra aišku, kad kandidatų į kongresą vykti bus daug daugiau negu išteklių. Taigi bus didelė atranka daroma, bet tikimasi, kad JV lietuviai suorganizuos finansinę pagelbą šiame istoriniame darbe. PLJK finansų komisijos pirmininku yra Pranas Razgaitis, 1276 Eastwood Ave., Cleveland, Ohio, 44124. Kiekvienas jam atsiųstas doleris padės suburti daugiau jaunimo iš Australijos ir kitų kraštų į pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Chicagoje.

PLJK Informacija

SALIEZIEČIŲ GIMNAZIJOS mokiniai ir mokytojai prie Viduržemio jūros Italijoje.

— **Pietinėse 10 valstybių** negrų registracija duos 1965 rinkimam 800,000 iki 1 mil. naujų balsų. Jie turės daugiausia reikšmės renkant vietinius pareigūnus.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Mykolas Vaitkus — ŠERKŠNO SIDABRAS, 1953-1954 m. eilėraščiai. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas, Chicagoje, aplanką piešė P. Jurkus, 86 psl., kaina 1.50 DOL.

Mykolas Vaitkus — ŠIAURĖS ŽVAIGŽDĖ, atsiminimai III tomas. Išleido Nidos Knygų Klubas, londone, Anglijoje, 297 psl., kaina 3 dol.

Anatolijus Kairys — VIŠČIUKŲ ŪKIS, trijų veiksmų satyrinė komedija, išleido Terra, 91 psl., kaina nepažymėta.

Lituanus, 1965 metų pavasario numeris. Rašo: V. Trumpa — Simonas Daukantas, istorikas ir tautinio atgimimo pionierius; A. Matulis — Lietuvos kultūros istorija vokiečių literatūroje; J. Slavėnas — Nacių ideologija ir politika Baltijos valstybėse; A. Sietynas — V. Mykolaičio poezija ir proza. Duodama V. Mykolaičio kūrybos vertimų, pristatomas grafikas Romas Viesulas. Žurnalą leidžia Lituanus Foundation, Inc. Redaguoja T. Remeikis. Lituanus adresas: P.O. Box 9318 Chicago, Illinois, 60690.

ATEITIS, Nr. 6. Iš straipsnių pažymėtina: dr. J. Girnius — Ne tikrovės drumzlėse, o idealo šviesoje; dr. A. Sužiedėlis — Dviejų aplinkų paunksmė ir k. Prisiminta ateitininkų kongresas, dabarties visuomeninės aktualijos, spausdinama jaunųjų kūrybos. Žurnalą leidžia Moksleivių Ateitininkų Sąjunga. Vyriausias red. S. Radvila. Adresas: 4545 W. 63rd St. Chicago Ill. 60629.

PADĖKITE PRANCIŠKONAMS PASTATYTI

LIETUVIŲ KULTŪROS CENTRĄ NEW YORKE

VIENUOLYNĄ-KOPLYČIĄ, SPAUSTUVĘ, PATALPAS LIETUVIŲ VISUOMENINIAM REIKALAM

Aukos siunčiamos adresu:

BUILDING FUND
FRANCISCAN MONASTERY
680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN, N.Y. 11221

Aukojusieji 1000 dol. tampa garbės fundatoriais

500 — amžinais nariais

100 — fundatoriais

aukojusieji mažiau — rėmėjais.

Galima įrašyti ir mirusius (memorial). Aukotojų vardai bus įamžinti pastato garbingoje vietoje ir prisimenami vienuolių maldose bei mišiose.

Pažadu auką statybų fondui $.....

Siunčiu auką statybų fondui $.....

Įrašau mirusį .....

Siuntėjas .....

Adresas .....

.....

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible)

Daumanto vardo stovykloje

Su skautais akademikais

Velionis vaistininkas Rakas 100 akrų užimantį miško plotą dar gyvas būdamas perleido Chicagos skautams. Ta vieta yra kokių 250 mylių nuo Chicagos, Michigano valstybėje prie Custerio.

Chicagos lietuviai skautai stovyklavietę aprūpino naujais pastatais, pravedė elektrą, vandentiekį. Dabar vasaromis į stovyklą suvažiuoja iki 300 skautų. Rako miškas tampa tikra Lietuvos respublika. Taip buvo ir šiais metais nuo liepos 4 iki 18 d., kai čia stovyklavo per 300 Chicagos skautų ir skaučių.

Pirmąją rugsėjo savaitę iš JAV ir Kanados pirmą kartą į Rako stovyklą suskrido apie 60 skautų akademikų. Minėdami Lietuvos okupacijos ir kartu Lietuvos laisvės kovų 25 metų sukaktį, skautai akademikai savo XV stovyklą pavadino Lietuvos didvyrio, partizanų vado **Juozo Daumanto** vardu.

Darbo dienos savaitgalį, kuris buvo skirtas Lietuvos rezistencijai paminėti, kaip tik ir teko aplankyti tą skautų akademikų stovyklą. Rudeninė tyla ir gelstantis miškas, esas toli nuo miestų, miestelių ir didesnių kelių, miško platumoje išmėtytos žalios skautų akademikų palapinės, atokiau po medžiais stovintis altorius, prie kurio buvo laikomos mišios, vietomis išdėstyti skautų sutartiniai ženklai — visa tai priminė partizanų stovyklų vaizdus, kurių buvo gausu Lietuvos miškuose partizanų kovų metais.

Šeštadienio vakare, nors lietus žliaugė kaip iš kibiro, iš atvirų besienių berniukų stovyklos valgyklos pastatų, vieninteliės vietos, kur lietui esant, išskyrus palapines, didesnis būrys stovyklautojų gali prisiglausti, skambėjo gražios Lietuvos partizanų dainos, kurias su tokiu nuoširdumu dainavo akademikai. Įsakymų lentoje kabojo stovyklos komendanto fil. Juozo Kregždžio įsakymas, skelbiąs sekmadienį, rugsėjo 5, **Juozo Daumanto diena.** Dar iš vakaro per lietų ir perkūniją atskubėjo kun. G. Kijauskas, S.J. ir kiti svečiai bei skautijos atstovai. Sekmadienio rytą vėl pasirodė saulutė. Uniformuotų skautų akademikų gretos sustojo miške apsupdamos vėliavų pakėlimo kalnelį. Po kapeliono maldos pasigirdo Lietuvos himnas, trispalvė pakilo į viršų ir vėl, Daumanto ir visų partizanų prisiminimui, buvo nuleista pusiau stiebo. Akademikų atstovai tuo metu padėjo miško augalų vainiką prie simbolinio Daumanto kapo tame nuošaliame Michigano miške, kurį tą rytą supo nepaprasta tyla ir ramybė. Per šv. Mišias, kun. G. Kijausko laikomas čia pat miške, visi meldėsi už Daumantą ir kitus 30,000 partizanų, kurie žuvo už Lietuvos laisvę.

Savaitgalio metu stovykloje buvo ir paskaitų ciklas. Tomas Leonas, prieš keleris metus atvykęs iš okup. Lietuvos, pravedė pašnekesį apie šių dienų Lietuvos jaunimą, Juozas Dainauskas kalbėjo apie lietuvį ir konspiraciją, o Vl. Ramojus metė žvilgį į Lietuvos partizanų epochą. Taip pat LB CV atstovas V. Kleiza padarė pranešimą apie Jaunimo kongresą, kuris rengiamas Chicagoje ateinančiais metais.

Paskaitos ir pašnekesiai išaukė gyvas ir įdomias diskusijas, kuriose gyvai dalyvavo stovyklautojai ir svečiai. Akademinis jaunimas pasirodė stipriai besidomįs partizanų žygiais, ypač susidomėjo N. E. Sūduvio knyga "Vienu vieni", kuri dokumentuoja mažiausiai žinomą paskutinio dvidešimtmečio Lietuvos istorijos laikotarpį.

Daumanto vardo stovykla susilaukė daug sveikinimų iš įvairių skautijos vienetų ir kitų ideologinių jaunimo grupių. Daumanto dienos proga stovyklą aplankė Lietuvių studentų Sąjungos, Ateitininkų ir Santaros atstovai.

Ir liūdna buvo, kaip prieš saulėleidį paskutinį kartą šių metų stovykloje buvo nuleista visą dieną pusiau stiebo kabojusi trispalvė. Tik kalnelyje, kurio per žiemą, jau niekas nebelankys, liko vainikas Daumanto atminimui, kaip, turbūt, ir ten Lietuvoje prie nežinomo jo kapo. Iš širdies linkėtina, kad Juozo Daumanto dvasia, kurį skautai akademikai taip akivaizdžiai prisiminė, dar metų metus liktų gyva jų ir viso lietuviškojo išeivijos jaunimo širdyse. **Vl. Rmjs**

BŪRELIS skautų akademikų Daumanto vardo stovykloje Custer, Mich. Nuotr. J. Tamulaičio.

ŠV. ANTANO GIMNAZIJOS šių metų mokiniai ir mokytojai. Nuotr. E. Kerbelienės.

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA PRADĖJO MOKSLO METUS

Šv. Antano gimnazija Kennebunkport, Maine, rugsėjo 7 pradėjo naujus mokslo metus mišiomis, kurias aukojo T. Leonardas Andriekus, gimnazijos rektorius, ir pasakė pritaikytą pamokslą. Pamaldose dalyvavo virš 90 mokinių suvažiavusių iš įvairių Amerikos ir Kanados vietovių. Pirma vieta tenka Chicagai, davusiai 22 mokinius, toliau eina Kanada su 18 mokinių, Detroit su 8 ir New Yorkas su 7 mokiniais. Šis gražus mokinių būrys liudija, kad lietuviai vis labiau pradeda įvertinti šv. Antano gimnaziją.

Po pamaldų gimnazijos salėje rektorius savo žodyje priminė, kad šv. Antano gimnazija yra lietuviška, tad visi joje kalba lietuviškai, o kurie nemoka ar silpnai dar kalba, turės progos išmokti lietuvių kalbos pamokose. Toliau rektorius moksleiviam pristatė mokytojus ir jų dėstomus dalykus. Šiais metais gimnazija pripildyta naujais mokytojais: Robert Lord (anglų kalbai ir Amerikos istorijai), T. Gediminas Jočys ir T. Anatanas Kvederis. Be to Beatričė Kerbelienė pakviesta vadovauti dramos būreliui, Ona Ivaškienė — tautinių šokių grupei, V. Kerbelis — gimnazijos chorui.

Atidaryme taip pat dalyvavo nemažas moksleivių tėvų skaičius, kuriems prezidiume atstovavo Z. Gavelis iš Bostono.

Mokslo metai pradėti pakilia dvasia. Gimnazijos vadovybė džiaugiasi, sulaukusi didelio skaičiaus mokinių ir dar šviesiau žiūri į ateitį. Mokykloje gyvenimas taip pat labiau pagyvėjo ir paįvairėjo. **Korp.**

SAULĖTU DANGUM PRAŪŽĖ AUDRA

Miami, Fla. — Vieną dieną apsiniaukė dangus. Rytų vėjas nešė tamsius debesis ir protarpiais lietų. Nuo Puerto Rico salos artėjo Betsy uraganas, kuris turėjo platų didelį diametrą ir ėjo tik 10 mylių į valandą veidu į Miami pusę.

Žmonės ruošėsi sutikti, apkalinėjo langus. Mieste darbavosi plaktukai ir darbininkų rankos.

Grumodamas praslinko ciklonas pro mus ir puolė Bahamų salas. Nassau, sostinėje, padarė milžiniškus nuostolius, sužalojo elektros stotį. Siausdamas jis kiek sustiprėjo, pagreitėjo iki 10 mylių į valandą, ir atsisuko vėl į Miami pusę. Iš Bahamos netoli — tik vienos nakties kelionė garlaiviu. Artinosi vėl pavojus. Įsakyta atidaryti maisto krautuves (buvo šventa diena — Labor day), kad žmonės galėtų apsirūpinti duona, žvakėmis ir t.t. Saugiuose pastatuose Raud. Kryžiaus buvo organizuotos slėptuvės. Miesto judėjimas sustojo. Vakare gatvės buvo lyg išmirusios. Tik policininkai ėjo tarnybą.

Uraganas staugė ir švilpė visą naktį. Žmonių aukų nebuvo. Namų nesugriovė. Lietaus palyginamai nedaug iškrito. Tačiau dideli potvyniai buvo Miami Beach saloje nuo pakilusio vandens okeane. Betsy mėtė didelės, dviejų aukštų bangas. Vanduo pakilo 20 pėdų. Pakraščio didžiųjų liuksusinių viešbučių pirmieji aukštai buvo apsemti. Dideli nuostoliai padaryti Miami Beach saloje.

(nukelta į 6 psl.)

Koncertas Putnamo seserim

Solistė Daiva Mongirdaitė ir aktorius Vitalis Žukauskas išpildys programą koncerte spalio 2 d. 7 val. vak. Maironio parko salėje. Solistė D. Mongirdaitė yra baigusi Bostono universiteto operos ir dramos studijas B.A. laipsniu. Per paskutinius aštuonerius metus yra koncertavusi beveik visose didžiosiose JAV lietuvių kolonijose bei Montrealyje, Kanadoje, ir visur buvo šiltai sutikta. Yra laimėjusi "Dirvos" dainavimo konkurse pirmąją vietą. Solistei akomponuos muz. Julius Gaidelis.

Aktorius Vitalis Žukauskas Worcesterio visuomenei yra pažįstamas kaip žymus humoristas. Lietuvių spaudoje jis apibūdinamas kaip "sukūręs vieno asmens teatrą".

Koncerto-baliaus pelnas skiriamas Nek. Pr. Seserų Putname statybos reikalams paremti.

Tikimasi, kad į šį koncertą-balių, kuris savo programa bus turiningas ir įdomus ir savo tikslu prasmingas, gausiai atsilankys ne tik Worcesterio lietuviškoji visuomenė, bet ir iš kitų kaimyninių vietovių.

Iš anksto įsigijusiem bilietus rezervuojami stalai. **O.V.**

DAIVA MONGIRDAITE

BALTIMORĖS ŽINIOS

Suaugusių klubas rugsėjo 12 gražiame State parke rengė savo gegužinę. Dalyvavo klubo nariai ir jų draugai su šeimomis.

Sodalietės, kurios taip gražiai veikia mūsų parapijoje, rugsėjo 20 Mardi Gras supper klube, 6048 Harford Road, rengia madų parodą. Tai bus šeštoji jų surengta paroda. Pradžia 8 v.v. Bus duodamos premijos. Visas vakaro pelnas skiriamas parapijos reikalams.

Prel. L. Mendelis rugsėjo 26 rengia maldininkų ekskursiją į Mt. St. Mary's kolegijos Liurdą. Autobusai nuo šv. Alfonso bažnyčios išvyks 9 v. ryto. Liurde bus mišios. Po pietų maldininkai susirinks šv. Juozapo koldgijos gražioje koplyčioje, kur yra palaidota palaiminta Motina Elizabeth Seton. Čia bus palaiminimas šv. Sakramentu. Autobusai į Baltimorę grįš 7:30 v. v. Kurie mano važiuoti, prašom bilietus iš anksto įsigyti klebonijoje.

Lietuvių postas 154 kartu su savo padėjėjomis rugsėjo 26 2 v. popiet lietuvių svetainės didžioje salėje rengia naujos valdybos pristatymą. Iškilmėse dalyvaus ir miesto legijono nariai. Po programos bus vaišės.

Mindaugo ir Kęstučio pašalpinės draugijos savo metinį balių rengia spalio 9 lietuvių svetainės didžioje salėje. Pradžia 7 v.v. Komitetas kviečia visus dalyvauti, nes bus gera proga susitikti su visais. Bilietų galima gauti svetainėje.

Ona Kijauskaitė, naujos kartos lietuvė, po sunkios ir ilgos ligos mirė savo giminių Drazdžių namuose rugsėjo 7.. Velionė, kai atvažiavo iš Vokietijos, visą laiką gyveno su savo sesute Uršule Drazdiene. Gedulingos mišios už jos vėlę buvo šv. Alfonso bažnyčioje rugsėjo 11. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Liko nuliūdusi sesuo Uršulė Drazdienė.

Rekolekcijos jaunimui, kuris lanko viešąsias aukštesnes mokyklas, bus rugsėjo 22, 23 ir 24. Jaunimas bus atleistas nuo pamokų, kad galėtų dalyvauti rekolekcijose.

Jonas Obelinis

Rengiasi žygiui

Waterbury, Conn. Rugsėjo 10 Alto iniciatyva buvo sušauktas organizacijų ir visuomenės veikėjų susirinkimas. Susirinkimam atsilankė per 20 asmenų. Pranešimą apie žygį į Jungtines Tautas padarė atvykę Mažeika ir Miklovas. Pranešimas buvo išsamus. Nestigo ir jaunatviško ryžto. Reikia pasekti tais jaunais lietuvių šauklias ir paremti žygį už Lietuvos laisvę žmonėmis ir pinigais.

Besiaiškinant smulkmenas, puikiai kalbėjo Matas ir prof. Aleksis. Nutarta žygį remti visomis išgalėmis. Sudarytas komitetas iš Alto ir Bendruomenės valdybų. Reikia tikėtis sėkmingo darbo. Waterburiečiai jei jau pajuda, tai, vyruti, tik laikykis! **Bg.**

Imigracija Kanadon daugumje prieinama tik baltosios rasės žmonėms. Iš pereitais metais atvykusių 112,606 imigrantų 95 proc. buvo baltieji. Kiniečių įsileista 2,127, japonų — 140 ir iš Vakarų Indijos — 1500.

—•—

GRAŽIAI PAVYKĘS JUOZAPIEČIŲ PIKNIKAS

Worcester, Mass. — Prie Worcesterio Shrewsburyje įsikūręs Maironio parkas pritraukia iš visur daug publikos. Čia vyksta visokiausi parengimai— vestuvės, vaišės, piknikai ir k. Vieną sekmadienį netikėtai patekau į juozapiečių pikniką. Piknike buvo pats linksmumas. Pasirodo, juozapinė draugija moka apdraudas ir pašalpas ligoje panašiai kaip didysis SLA arba katalikiškasis Susivienijimas. Juozapinė draugija ateinančiais metais švęs 75 metų sukaktį. Tai seniausia draugija Worcesteryje.

Simukas Dagiliukas

IŠ VISUR

— **Lietuvių Fondui** po tūkstantį dolerių aukojo: Juozas A. Rasys, Cambridge, Mass., ir Stasys Astrauskas, Cleveland, Ohio. Savo ankstesnį įnašą papildė: Juozas Kaributas, Hollywood, Calif., iki 500 dol., ir Lietuvių Moterų Klubas Waterbury iki 125 dol.

— **Pietų Amerikos lietuvių** ketvirtas kongresas numatytas sušaukti 1966 m. Buenos Aires, Argentinoje. Iš lietuvių organizacijų jau sudarytas 16 asmenų rengimo komitetas.

— **Dr. Gina Porelytė ir kap. Donatas Skučas** susituokė rugpiūčio 28 Chicagoje, Ill. Povestuvinei kelionei išvyko į Europą.,

— **Kun. Jeronimas Bagdonas,** Shenandoah šv. Jurgio parapijos vikaras staiga mirė rugsėjo 6. Palaidotas rugsėjo 9.

— **Pranas Jurkus,** Chicago, Ill., neseniai baigęs teisių mokslą, įsijungė į Rezoliucijom Remti Komitetą kaip vienas iš artimų bendradarbių ir rezoliucijų pravedimo žygio judintojų Chicagos mieste. Asmenys, norintieji prisidėti prie rezoliucijų pravedimo žygio, gali tiesiog kreiptis į Praną Jurkų. Jo adresas: 2320 South Hamlin Avenue, Chicago, Ill., 60623. Telefonas: 277-2295.

— **Liet. Fondo** valdyba praneša, kad visi LF nariai ir aukojusieji fondui mažiau šimto dol., gali nuo savo pajamų mokesčių atskaityti fondui paaukotas sumas. Atleidimo nuo pajamų mokesčio (tax exempt) dok. Nr. CHI -EO-64-272 — Group 24. Išrašant Lietuvių Fondui čekius ar money orderius, rašyti: Pay to the Lithuanian Foundation. Aukas siųsti ir fondo reikalais kreiptis šiuo naujuoju valdybos adresu. 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. 778-2858.

— **Vytautas Mileris, M. D.,** Detroit Mich., įteikdamas 100 dol. auką Rezoliucijom Remti Komiteto pirm. L. Valiukui, kai jis neseniai dalyvavo gydytojų suvažiavime Detroite, kalbėjo: " . . .Gydytojo profesija neleidžia pilniau prisidėti darbu, bet mes galime rezoliucijų pravedimo žygį paremti pinigais. Skiriu tam tikslui 100 dol. ir kviečiu visus medicinos daktarus panašiomis sumomis šį taip svarbų darbą paremti." Visos aukos minėtam tikslui siųstinos komiteto iždininkui: Mr. G.A. Petrauskas, 3442 Madera Avenue, Los Angeles, California, 90039.

— **V. Galvydis, J. Žadeikis, St. Džiugas, K. Dobilas ir G. Bučmys** (visi iš Chicagos ar Cicero) stambesnėmis aukomis parėmė rezoliucijų pravedimo žygį.

— **Miško broliai",** keturių veiksmų A. Kaulėno parašyta drama, bus kartojama lapkričio 17 Jaunimo Centro salėje. Tėvai, lituanistinių mokyklų vedėjai bei mokytojai skatinkite mokinius pamatyti šį gražų "Miško Brolių" vaidinimą, kad jie žinotų kaip mūsų broliai, sesės, vaikai ir seneliai kentėjo ir žuvo už Lietuvos laisvę. Lai nebūna nei vienos kolonijos, nei vieno lietuvio, kuris nebūtų matęs šio veikalo. Savo atsilankymu pagerbsite žuvusiuos ir mirusį šiais metais dramos autorių — a.a. Algirdą Kaulėną. **St. M.**

Norite geros meniškos fotografijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ

vairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

Tel. HYacint 7-4677

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

PENKIŲ KONTINENTŲ VARDAI

Europa. — Europos vardas, manoma, yra kilęs iš fenikiečių kalbos. Fenikiečiai, labai sena, bet jau išnykusi tauta, gyveno dabartinėje Sirijoje pagal Viduržemio jūrą. Buvo gabi ir kultūringa, davusi pradžią dabartiniam mūsų alfabetui (raidynui), kuris vystėsi per graikus ir romėnus. Nors fenikiečiai buvo garsūs pirkliai ir daug keliavo, bet laikėsi daugiau jūros krantų ir didesnių upių. Dabartinė Europa, ypač jos vidurys ir šiaurė, fenikiečiam atrodė tamsi, neįžengiama šalis. Jų kalba 'tamsus' reiškia 'ereb'. Manoma, kad iš to ir kilęs vardas Europos. Tačiau graikų Homeras nurodo romantiškesnę Europos vardo kilmę. Jis pasakoja, kad Zeusas pagrobęs iš Fenikijos mergaitę Europą ir jai dovanojęs Graikiją bei kitas gretimas žemes, kurios ir pavadintos tos mergikės vardu.

Afrika — Afrikos vardas siejamas su romėnų kolonijom Viduržemio jūros pakrašty. Sakoma, romėnai netoli dabartinės Kartagos užvaldę "Afri" tautelę. Vardas 'Africa' vėliau išplito visam žemynui.

Azija. — Senieji asirai, gyvenę prie Tigro ir Eufrato upių, visas žemes į rytus vadindavo "Saulėtekiu" (Assu). Tuo vardu vėliau imta vadinti visas žemynas už Bosforo sąsiaurio, Juodųjų marių ir Uralo kalnų.

Australija — Šio mažiausio kontinento vardas yra nukaltas jūrininkų, kurie tas tolimas žemes ėmė vadint Pietų kraštu— terra Australis. Iš čia ir atsirado Australija.

Amerika — Šio dvigubo kontinento vardas atiteko ne jo atradėjui Kolumbui, bet italų jūreiviui Amerigo Vespucci, kuris tuos naujus kraštus aprašė. Pradžioje buvo vadinama "Amerigo žeme" (Americi terra), o paskui — tiesiog Amerika. (L.).

A. KAČANAUSKAS diriguoja Rūtos chorui Lietuvos atsiminimo radijo piknike rugsėjo 12 Rahway, N. J. Nuotr. V. Maželio

AR AIŠKUS MANIFESTACIJOS TIKSLAS?

Trečiame žygio rengimo mėnesyje kai kas kelia klausimą: ar aiškus manifestacijos tikslas? kodėl į Jungt. Tautas? ar ne lengviau ir pigiau gerą studiją išleisti? ar tinkamas laikas demonstruoti dėl Lietuvos, kai vyksta karas Vietname, Kašmire?

KLNA prašo atkreipti dėmesį, kad beveik visi tokį klausimai jau buvo atsakyti birželio mėnesį paskelbtame manifestacijos plane. Būtent — tikslas yra, ypač šįmet ypatingai pabrėžtai pademonstruoti, jog laisvų lietuvių valia ir pažiūra į Lietuvos nepriklausomybę nėra nei pasikeitusi, nei susvyravusi. Masės valia geriau paliudijama masinėmis priemonėmis, negu vieno asmens net ir geriausiu moksliniu darbu, kurio nauda savo vietoj neginčytina. Lietuvos bylai reikia ištisos tarptautinės viešosios nuomonės palankumo. Jungtinės Tautos yra beveik visos žmonijos viešosios nuomonės oficialioji reprezentacija, jos simbolis, taigi ir trumpiausias kelias jai pasiekti. Jungt. Tautų Centras New Yorke, todėl čia vieta tuo keliu naudotis.

Manifestacija nėra diplomatinis aktas, todėl ja nesiekiama tiesioginių diplomatinių pasekmių. Valstybių delegacijoms įteikiami pareiškimai pasieks paskirus valstybių pareigūnus. Tie pareiškimai sudaro pretekstą remti juos ir manifestaciją, kurios tikslas yra, kad žinia apie mūsų pareiškimus pasklistų ne tik tarp valstybių pareigūnų, bet ir tų kraštų visuomenės, ir veiktų ju visuomenių viešąją nuomonę. Tad reikia patraukti žinių skleidėjų dėmesį. Tam tikslui manifestacija turi būti krintanti į akį. Užtat ji turi būti pakankamai didelė: ne vien New Yorko apylinkių lietuvių demonstracija, o visų laisvų lietuvių solidari reprezentatyvi manifestacija.

Lietuvos nepriklausomybės priešininkams ar jai nesuinteresuotiems laikas Lietuvos bylai judinti niekad netinkamas, bet mums priešingai — visada tinkamas, o ypač nepraleistinas šįmet, kai Lietuvos pavergėjai stengias įtikint tarptautinę viešąją nuomonę, jog per 25 metus nepriklausomybės idėją lietuviuose esanti jau išblėsus. Parodyti, jog tai netiesa — reikalas, dėl kurio, atrodo, verta paaukoti net ir dieną kitą laiko bei kelionės išlaidų New Yorkan antrąjį šių metų lapkričio savaitgalį.

—o—

Lapkričio 13 manifestacijai rengti jau yra pasirašyta nuomos sutartis su Madison Square Garden ir įmokėta 10.000 dol. nuomos. Dar nesuskubta surinkti lėšų nuomai ir kitom dabar mokėtinom išlaidom. Komitetui teko skolintis — 2000 iš Amerikos Lietuvių Tarybos ir po 2000 dol. iš dviejų savo narių — Antano Mažeikos ir Romo Kezio.

Daugumas manifestacijos išlaidų reikia mokėti jau dabar. Tai verčia skubėti telkti lėšas. Daugiau kaip trisdešimt vietinių komitetų tai jau daro. Vietiniai komitetai yra: New Yorke, Great Necke, Rochestery, Elizabethe, Newarke, Patersone, Bridgeporte, New Havene, New Britaine, Stamforde, Hartforde, Mt. Carmely, Pittsburghe, Philadelphijoje, Wilkes Barre, Providence, Bostone, Worcestery, Baltimorėje, Washingtone, Clevelande, Detroite, Chicagoje, East Chicagoje, Pensacoloj (Fla.), Denvery, (Col.), Omahoje (Neb), Los Angeles, Toronte. Laukiam pranešimų iš kitų vietų.

Vietiniai komitetai imasi trejopo uždavinio:

1) daro rinkliavas, skatindami ypač negalėsiančius nuvykti New Yorkan lėšomis jau dabar prisidėti;

2) užsisako iš KLNA (New Yorko) bilietų į Mad. Sq. Garden (kainos po 1, 2 ar 3 dol.) ir manifestacijos ženkleliu (kaina — bent po 25 c.) ir platina juos tarp dalyvausiančių ar nedalyvausiančių aiškindami, kad bilieto bei ženkliuko įsigyjimas jau yra simboliškas dalyvavimas manifestacijoj. Bilietus ir ženklelius reikia parduoti ir atsiskaityti ligi lapkričio pradžios.

3) telkia dalyvavimą manifestacijoj, organizuoja keliavimo priemones — ekskursijas autobusais, traukiniais ar kitaip.

Rytinio Šiaur. Amerikos ruožo (su Illinois ir Ontario imtinai) lietuvių kolonijų geografinė padėtis reikalauja iš jų labiau, negu iš toliesniųjų, rūpintis ir tiesioginiu dalyvavimu demonstracijoj. Iš kitur (įskaitant ir kitus kontinentus) ekskursijų nesitikima, bet ir ten tautiečiai kviečiami dalyvauti manifestacijoj bent iš tolo, būtent: a) prisidėti aukomis bei bilietų ir ženkliuku įsigyjimu, b) atsiųsti specialiuose susirinkimuose priimtus solidarumo su manifestacija pareiškimus. Viską siųsti: Comm. to Rest. Lithuania's Ind., 29 West 57 St., 10 Floor, New York, N.Y. 10019.

KLNA

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Lietuvių Dienos, rugsėjo mėnesio numeris. Rašoma: Protestas prieš Lietuvos pavergimą, dr. P. Mačiulis — Kartą gi buvom pasiryžę... — Vyčių seimas Los Angeles, ateitininkų kongresas Toronte, literatūros vakaras Melburne, Maironio mokyklai 15 metų, pristatomas dail. J. Mieliulis, duodama visuomeninio gyvenimo pati kronika. Žurnalą redaguoja Br. Brazdžionis.

Juozas Eretas — TREMTIES LIETUVIS IDĖJŲ SŪKURYJE, atspaudas iš Šaltinio, išleista Londone, 14 psl.

Šaltinis, 1965 metų 4 nr. Leidžiamas londone. Leidžia šv. Kazimiero S-ga, red. kun. S. Matulis, MIC.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
GLenmore 2-2923

Jaunimo kongresas

Lietuvių jaunimo metai (1938) pradedami Kanados lietuvių jaunimo kongresu š.m. spalio 8-10 Toronte, PLB Valdyba kviečia visus gausiai dalyvauti tame kongrese. Viso laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongresas šaukiamas 1966 birželio 30 — liepos 3 Chicagoje. Kongreso ruošimu rūpinasi pasaulio lietuvių jaunimo kongreso komitetas su pirmininku Algiu Zaparecku, vicepirmininkais Vaclovu Kleiza, Gabrielium Gedvila, Rimu Staniūnu ir Zita Acalinaite. Į Kongresą savo atstovus žadėjo atsiųsti Australija, Anglija, Austrija, Brazilija, Argentina, Italija, Kolumbija, Prancūzija, Venecuela, Vokietija. Laukiama atsakymu dar ir iš kitų kraštų.

Kongreso finansiniais reikalais rūpinasi speciali komisija, kuria sudaro pirmininkas Pranas Razgaitis, (1276 Eastwood Ave., Cleveland, Ohio 44124), Valdas Adamkevičius, ižd. Aurelija Balašaitienė (1139 Oxford; Cleveland, Ohio 441 1 1), Šarūnas Lazdinis, Milda Lenkauskienė, dr. Vladas Ramanauskas, Antanas Razgaitis, Julius Smetona, Juozas Stempužis, Andrius Šenbergas. Lėšom telkti spausdinamas speiialus ženkliukas (stilizuota Vytis), kuris bus lipinimui prie automobilių. Baigiamas taip pat redaguoti jaunimo metų kalendorius (red. Stasys Barzdukas).

Jaunimui iš kitų kraštų į JV atvežti ieškomi globėjai New Yorke, Clevelande, Detroite, Toronte, Chicagoje, Los Angeles ir kitur, kurie pas save apgyvendintų ir prižiūrėtų savaitei ar keliom savaitėm. Reikia šeimų, kurios tai galėtų padaryti kongreso metu. **Inf.**

— **PLB Valdyba** per savo teisinį patarėją advokatą Julių Smetoną sutvarkė visus reikalingus formalumus ir 1965 rugsėjo 9 Ohio valstybės sekretoriate inkorporavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kaip ne pelno (Non Profit) organizaciją. Tai padaryta siekiant nuo mokesčių atleidimo gaunamom aukom. Angliškai PLB pavadinimas yra Lithuanian World Community, Inc. Jos registracijos Nr. 343443.

Ieškau savo dėdės F. Keslerio, gyvenusio 159 Prospect Av. Revere, Mass. Žinantieji apie jį prašomi pranešti adresu Mr. Albertas Navickas, 56 Albert Str., Kettering, Northamton, England."

WAGNER THEATER
110 Wyckoff Ave., Ridgewood, N.Y.
Kasa atidara: Penktadieniais 6 val. p.p.
Šeštadieniais iki filmos pabaigos;
Sekmadieniais — 12 val. dienos
Penktadienį, rugsėjo 17 — iki Trečiadienio, rugsėjo 22, 1965
Nuotaikingas filmas —
"HEUTE GEHN WIR BUMMELN"
Vaidina:
Marika Rökk, Bibi John, R. Vogel
Priedinė filma:
"BUDDENBROOKS" (I dalis)
Ir vėliausia vok. įvykių apžvalga

FOTOGRAFAS
Romualdas Kisielius
Tarptautinės Fotografų Sąjungos narys baigęs Amerikos karinomenės foto mokyklą. Jums už prieinamiausią kainą atliks visokius fotografinius darbus.
Dėl susitarimo skambinti GLenmore 2-0029

LITAS Investing Co. Inc.
kviečia
Pirkti akcijas su garantuotu dividendu ir augančia verte
Taupyti — atidarant sąskaitą (ligi 5½%)
Skolintis automašinoms, namų remontui, akcijų pirkimui
Dėl prospekto ir kitais reikalais:
V. VEBELIŪNAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N. Y.; HI 1-6...
A. VEDECKAS, 83 Morgan St., Stamford, Conn. — Tel. ...
Darbo valandos: Šiokiadieniais 6 - 9 val. vak.; Šeštadieniais 9 - 4 v...

WINTER GARDEN TAVERN Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas
PRANAS BRUČAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. VIrginia 6-9519
SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM BEI KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir eurapietiška duona ir pyragai Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206
Telefonas STagg 2-5938

JUOZO ir IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų . . . Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

REPUBLIC Liquor Store, Inc.
322 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV 7-2089
JUOZAS BRUŽINSKAS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. Tel. STagg 2-4329
91-15 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. — Tel. 441-4554
Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

MIAMI, FLA.

(atkelta iš 5 psl.)

Pačiame mieste užgauti darželiai, medžiai ir krūmai. Paliko visiems darbo — apsivalymo nuo šakų šakelių, lapų ir šiukšlių. Augalia liko apšiapę, aplūžų. Kas buvo žalia, nupilkėjo. Aplūžusios palmės liko nuogos, be žalių linksmų vėduoklių, kyšėdamos lyg ilgas pirštas, žaliu kuodu, likusiu viršūnėje. Praeis kiek laiko, ir vėl atsigaus, ir viskas sužaliuos, kaip visuomet saulėtoje Floridoje.

J. Narūnė

RESTAURANTS
SHANGHAI SON RESTAURANT
Queens finest Mandarin & American food Orders made to take out Souvenirs free - Parking free Elmhurst Shopping Center 82-72 Broadway Elmhurst N.Y. next to Food Fair Call 898-2158

CONTRACTORS
B &S CONTRACTORS
1838 Flatbush Ave.
Anything, anytime, anywhere. Most Reasonable Rates Free Insurance Estimates. All Work Guaranteed.
Call MA 4-6868

TRUCKING
TRUITTS EXPRESS
Light Moving & Trucking
Day & Night.
Free Estimates
Reasonable Rates.
Call GL 5-3350
539 Jefferson Ave., Brooklyn

A ✝ A

STANISLOVUI SANDANAVIČIUI

mirus, jo motiną, žmoną Emiliją, dukteris Ireną ir Marytę ir sūnų Petrą nuoširdžiai užjaučia ir liūdi

Maironio mokyklos mokytojai, mokytojai ir tėvų komitetas

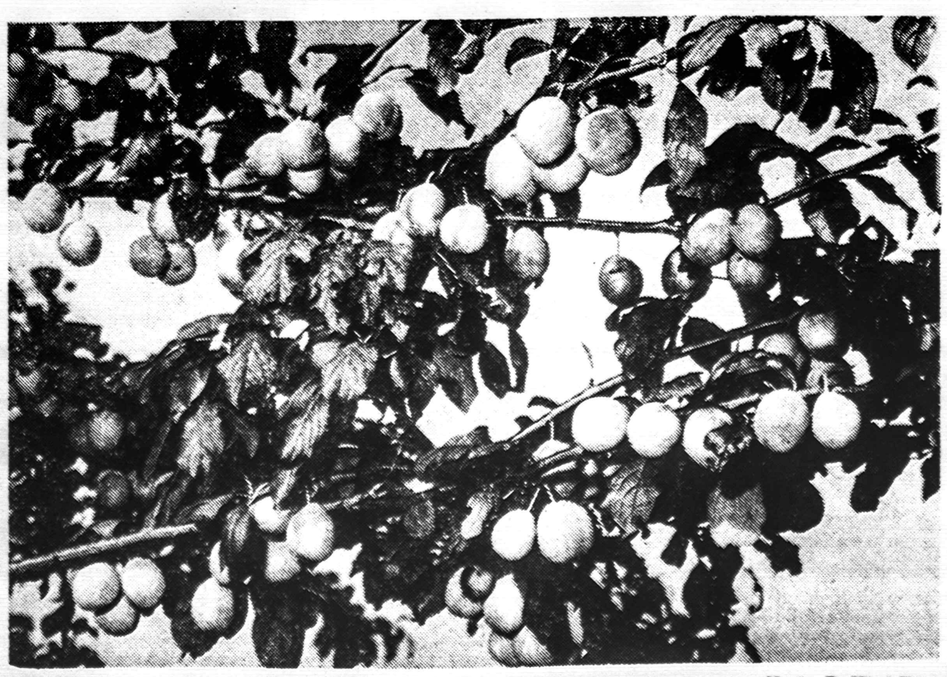

RUDENS vaisiai. Nuotr. R. Kiesieliaus

SPORTAS

Futbolas

Sekmadienį, rugsėjo 19, Liet. Atletų Klubo futbolininkai pradeda 1965-66 metų futbolo pirmenybių sezoną LAK žaidžia prieš Shamerock, S.C. savo aikštėje (Bushwick High School) 3 val. popiet. Priežaismy rezervinės 1 val.

Norint savo grupėje iškilti į pirmaujančių eiles, LAK vienuolikei reikia gerokai pasitempti ir padirbėti treniruočių metu. Pastaruoju metu pirmoji vienuolikė gana blankiai pasirodė pereinamose ir Š. Amerikos lietuvių varžybose.

Lietuviai jaunuoliai, norintieji žaisti futbolą lietuvių klube, kviečiami atsilieptį bei užsiregistruoti Liet. Atletų Kluban. Pagal savo amžių bus suskirstyti į atatinkamas komandas ir treniruojami lietuvių veteranų futbolininkų priežiūroje. Jaunuoliai gali būti nuo 10 iki 18 metų.

Suinteresuoti prašomi kreiptis pas klubo sekretorių S. Remėzą. Tel. MI 7-6189.

Atletas

ŽAIDŽIA arkliukais. Nuotr. V. Maželio

Lietuvos laisvinimo darbams paremti aukojo

Liet. Fronto Bič. Vyr. Taryba met. įnašas — 100 dol. Dr. J. P. Kazickas — 50 dol.

V. Smulkštys, Evanston, Ill., surinko 170 dol. Aukojo po 10 dol.: A. Balčytis, V. Blažaitis, P. Bičkienė, A. Adas, J. Sakas, J. Jasiūnas, V. Stuogis, K. Vaitys, L. Pakalenkienė, D. Žukauskas, K. Kuniutis, J. Matusevičius, J. Pučetai Chicagos, E. ir P. Petrikai, A. Urbonas, M. Smulkštienė, ir jos vyras — įgal. V. Smulkštys.

100 dol. surinko Alb. Dzirvonas (Chicago) po 10 dol. aukojo: inž. A. Rudis, inž. J. Stankus, Pr. Rumšas, Kaz. Jonaitis, Just. Kudirka, Al. Smilga, J. Paštukas, J. Jankūnas, dr. P. Jakubka ir pats A. Dzirvonas.

A. Rugys (Paterson, N.J.) surinko 50 dol., aukojo K. Jankunas, J. Tamašauskas, F. Saranka, G. Klimas ir jis A. Rugys.

20 dol. surinko A. Jonys, aukavo po 10 dol.: K. Gasparėnas ir B. Raugas abu Riverside, N.J.

20 dol. sumokėjo įgal. V. Zalatoriaus (Cicero, Ill.) Aukavo B. Lenkevičienė — 10 dol. ir 5 dol. V. Motušis ir J. Jasiukaitis.

Dar Tautos Fondui prisiuntė po 10 dol. prel. J. Albavičius, prel. J. Končius, gydytojai: A. Cečys, J. Jusionis, A. Klimas, V. B. Raulinaitienė, F. Tarvydas, A. ir V. Raslavičiai, kapt. A.K. Kaires, K.S. Zilinskienė. Taip pat prisiuntė Vyt. Sinkus, A. Maceika, A. Kaunas, V. Butkys, inž. Edv. Vitkus, V. Urbonas, J. Shukis, A. Antanaitis, P. Mikoliūnas ir A. Kučys.

Iš Tautos Fondo atstovybės Kanadoje gauta 2755.50 dol.

Visiems nuoširdžiai dėkoja

Tautos Fondo Valdyba.

Woodhavene išnuomojamas baldais apstatytas didelis kambarys su privačiu išėjimu ir kitais patogumais. Gali gyventi 2 asmenys. Kreiptis, 87-28 97 St., Woodhaven, N.Y.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Havanos tarpt. turnyras Capablankos atminimui jau įpusėjo. Partija tarp jauniausio didmeistrio R. Fischer (JAV) ir Jugoslavijos didmeistrio B. Ivkov, rašant šias eilutes dar nebuvo baigta. Po 11 ratų pirmuoju ėjo Smyslov su 8½-2½, Ivkov ir Fischer po 8-2 (1), Geller, Pachman po 7½, Donner ir Cholmov po 7 taškus. Pirmenybes Havanos Libre viešbuty seka per 3000 žiūrovų. Fišeris žaidžia iš New York Marshall klubo telefonu. Ėjimų perdavimas tetrunka 10 sek., nes linija pastoviai sujungta.

Naujas Palčiausko laimėjimas. — Chicagoje per Darbo Dienos savaitgalį įvyko didžiulės United Nations atviros p-bės, kuriose dalyvavo 165 žaidikai; jų tarpe nemažas lietuvių būrys (7). Povilas Tautvaišas nedalyvavo. Pirmenybes laimėjo Chicagos meistras Formanek su 6½-½ tš., Viktoras Palčiauskas pasidalijo antrą vietą su Popel, Verber, Panday, dr. Martinowski — visi surinkę po 6 taškus. K. Jankauskas baigė grupėje su 5 taškais. A. Zujus ir Kazys Ramas po 4½. Vladas Karpuška 3. Bikulčius ir Juška po 2½. Neseniai džiaugėmės Viktoro Palčiausko ir Povilo Tautvaišos laimėjimu Fox Valley turnyro, kuriame jiedu iš 77 dalyvių laimėjo 1 ir 2-rą vietas. Dabar vėl matome naują puikų Viktoro pasirodymą U. Nations pirmenybėse. Palčiauskas paskutiniam rate sudorojo meistrą Kostičą.

N. Anglijos p-bės. Bostone (liuksusiniam Sheraton viešbuty) turėjo 130 dalyvių. P-bes laimėjo meistras Harry Lyman su 6-1 tš., John Curdo, Harlow Daly, Feldheim po 5½ tš. Gerai pasirodė N. Yorko latvis (baltiečių meistras) J. Pamiljens, baigęs su 5 tš.; bostoniškiai latviai: Ezerinš 4, Ozols 2½; K. Merkis 3 tš. Rezervinėj grupėj Algirdas Leonavičius pakrovė 4 ir Stasys Liauksminas iš Hartfordo 2½ tš.

Bostono atviros p-bės įvyks Boylstono klube, spalių 16-17 d.d. Šiose p-bėse Bostono šachmatininkai rungiasi dėl Lietuvių pereinamosios dovanos, kurią yra paskyrusi So. Bostono Lietuvių piliečių draugija. Praeitais metais dovaną ir Bostono čempiono vardą laimėjo Ged. Šveikauskas ir A. Keyes (jugoslavas).

Žurnalas Šachmaty v SSSR, pateikdamas tarptautinių meistrų sąrašą, mini Vladą Mikėną (SSSR) ir Povilą Vaitonį (Kanada). Kitam numeryje didmeistris V. Zagarovskij, kuris laimėjo pasaulio koresp. šachmatų p-bes, aprašo savo laimėjimą ir pabrėžia, kad 1963 metų vidury pasidarė aišku, jog į pirmą vietą pretenduoja tik trys vyrai: R. Arlauskas (Australija), G. Borisenko ir jis pats. "Mano partija su Arlausku ilgą laiką buvo pavojuje. Partijos pradžioje aš praradau pėstininką ir du metu turėjau vesti sunkią gynimosi kovą. Mano varžovas, matomai, neišnaudojo visų galimybių ir partija baigėsi lygiomis. Prieš p-bių pabaigą Arlauskas pralaimėjo jaunam studentui Lim Chong Gi. Tai buvo vienintelis Arlausko pralaimėjimas, nustūmęs jį į trečią vietą.

Baltijos šachmatų klubas New Yorke renkasi kiekvieną penktadienį, 8 val. vak., YMCA patalpose — 215 W. 23rd Street, Manhattan. Šiuo metu vyksta registracija neužilgo prasidedančiom klubo pirmenybėm.

Latvis E. Mednis duos simultaną šį penktadienį, 8 val. vak. Baltijos Klubo patalpose, New Yorke. Prieš simultaną Mednis pasidalins įspūdžiais iš JAV p-bių Puerto Rikoje, kur jis šią vasarą sekmingai dalyvavo.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojam. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. Šveikauskas, Attorney at Law, 8 Belgrade Avenue, Roslindale, Boston, Mass. 02131.

AR GALI VAIKAI VISUS ĮKVAILIAIS LAIKYTI?

Turiu garažą (filling station) mažame miestelyje netoli Bostono. Prieš kurį laiką mano vienas klijentas (customer) man paliko savo 1961 automobilį (Pougeot). Sako, parduok jį už 700 dolerių, tai gausi 100 dolerių komisijos. Automobilis buvo gerame stovyje ir tų pinigų pilnai vertas. Vienas jaunas vyras, kuris pas mane dažnai perka gazoliną, domėjosi tuo automobiliu. Sako, jei nori, aš tau duosiu 300 dolerių grynais ir kitiems pasirašysiu vekselį (promissory note). Sakau, paklausiu pardavėjo. Šis manęs klausia, ar tas vaikinas rimtas, ar mokės vekselį. Sakau, aš jį gan gerai pažįstu, manau, kad rimtas ir sumokės. paėmiau tą 'note' (trims mėnesiams), tuos 300 dolerių atidaviau pardavėjui, o aš, sakau, pasiimsiu savo komisijos, kai vaikinas užmokęs tą savo "note".

Už savaitės ateina vaikinas su savo motina ir sako, kad jis yra pilnametis, kad jis "persigalvojo" ir nebenori to automobilio, kad jis nebemokės savo "note" ir dar jisai nori savo 300 dolerių atgal. Motina sako, kad mane patrauks į teismą, jei aš neatiduosiu pinigų ir nesuplėšysiu to "note". Skambinau pardavėjui, o šis sako kad neatiduos nė vieno cento. Automobilis parduotas ir baigta.

Turiu vieną klijentą (customer) advokatą. Klausiau jo, ar taip yra, kad vaikas gali visus durniais laikyti ir elgtis taip, kaip jam patinka. Sako, 'taip'. Kaip aš galiu žinoti, kad vaikas nepilnametis? Atrodo jis kokių 25 metų vyras, o ne 20 metų. Storas ir aukštas.

Skaičiau laikrašty Tamstos atsakymą panašiu reikalu — del motociklo, todėl rašau pasitikrinti, ar gali būti tokiu nesąmonių ir apgavimų šitame krašte.

J.R., Massachusetts

—o—

Atsakymas

Aš suprantu Tamstos pasipiktinimą. Tačiau, dėja, turiu Tamstai pasakyti, kad Tamstos klijentas (customer) advokatas yra pilnai teisus. Jei vaikinas neturėjo 21 metų, kai jis "nupirko" automobilį, tai jis galės teismo keliu išreikalauti savo įmokėtų pinigų. Taip pat jis nėra atsakingas už savo vekselį ir turi pilną teisę jo nemokėti. Tamsta nepasakai, ar jis siūlė Tamstai grąžinti automobilį. Jei jis siūlo grąžinti, patarčiau nedelsiant priimti automobilį ir jam grąžinti jo 300 dolerių, nes jei jis to automobilio nusikratys, Tamsta negausi nei automobilio, o pinigus jam vistiek turėsi grąžinti.

Toks yra įstatymas ir aš gerai žinau, kad šio įstatymo taikymo rezultatai dažnai yra nesuprantami ir smerkiami.

TO PLACE YOUR AD, CANCEL OR CHANGE Tel. 867-3680

SCHOOLS

KAY-LAURE'
For A Beauty Career
- Beginners. Day and evening classes
- Refresher course
- Manicuring course

Free placement service
Write for brochure
KAY-LAURE'
SCHOOL OF BEAUTY CULTURE
New Classes start every Monday
8 Duffy Avenue
Hicksville, N.Y. • OVerbrook 1-5313

FABIAN MUSIC SCHOOL
2 Patricia Court
Amityville - Massapequa Pk.
10 Lessons $10 Guitar - Accordion - Piano. Call 516 AM 4-6447 — Off Carmen Rd. 1 block South of Inter-County Center.

PAINTING

PAINTING & DECORATING
Interior and Exterior
Houses & Industrial. We specialize in Interior Painting. All work guaranteed Call LY 7-3326 ask for Mr. Hollyfield 1842 Haight Ave Bronx, N. Y.

AUTO SERVICE

PARK SHORE AUTO CORP
Authorized Volkswagen Dealer
Route 33 Neptune New Jersey
We have the finest of cars Come in and see our values Ask for Kirt Gruber call 201 - 988-0100 Watch for our grand opening soon.

LIMOUSINES FOR ALL OCCASIONS
Available for weddings and funerals now booking for the fall. Call RA 8-8172 ask for Mr. Con Smith — — 2131 74th Street Jackson Htgs.

AUTO BURGLAR ALARMS
Don't be sorry—be safe Automobile and Truck Burglar Alarms Protect your Car and Valuable from theft — Guaranteed installations BURSKY - 60-11 Northern Blvd Woodside Call RA 6-1331 Bring this Ad with you.

H. W. MALE - FEMALE

Sheetmetal Mechanics
Power Press Operators
Hammer Men
Call 516 - 333-8660
Hughes Treitler Mfg. Corp.
300 Endo Blvd., Garden City, L.I.

Experienced SHIPPING CLERK — for Religious Firm, temporary position, (minimum 6 months) Downtown area. Excellent working conditions. Apply —
JOHN F. McEVOY, Inc.
25 Barclay St., N.Y.C. — or call BA 7-3966

ENGLISH SPEAKING HOUSE CLEANER
ONE DAY A WEEK, STEADY
Near Woodhaven
Call after 5:00 P.M.
835-1596

OPERATORS
EXP. ON GORSETS
Single and double needle nerrow & Zig Zag Good pay Steady work:
FIRE FLY, INC
537 Blake Ave Bklyn, corner Hinsdale Ave — EV 5-1400

DISPLAY

DO YOU WANT YOUR CHILD to start the school year on the right foot? Coaching in all elementary school subjects — Special emphasis on reading and arithmetic. Phone: EV 5-4258

Mr. Shepherd's DOG TRAINING, Inc. Obedience (Problem dogs our specialty), Guard, Tricks, etc. trained dogs for sale. Guard, obedience Free pickup and delivery 366-6311 421 Bushwick Ave., Brooklyn.

NURS. HOME

MRS. CATHERINE BROWN
116 Monroe St.
North Amytiville, L. I.
Room & Board for men in beautiful Long Island. Good home Cooking. Clean Rooms. Catholic Church within walking distance. Reasonable rates. Call 516 - 598-1067.

MRS. LILLIAN FORLER
396 Center Street
South Orange, N. J.
A home away from home Guest Home Room and Board for Women. Beautiful Home 3 Cooked meals Daily. Lovely area nice warm atmosphere. Patios Sun Rooms Catholic Church near by. Eeverything for Your convenience. Come spend your time with us. (201) 762-8771

SERVICES

WAITING FOR RAIN?
WE DIG A WELL
For Free Estimate Call
IN 3-0909
FLUSHING BUILDERS SUPPLY
34-30 Francis Lewis Blvd.

HENRY'S
LAWN SPRINKLING SYSTEMS
installed and serviced all work done at reasonable rates. All work guaranteed — 29 Brook Ave Bayshore Long Island Call 516 - 666-4025

CLEANING SERVICE
Lyles Bros Door to Door Automobile Cleaning windows and basements All work done at reasonable rates all work guaranteed — Call 537-8907 or 293-0877 7 AM to 8 AM 1230 Teller Avenue Bronx.

AIR CONDITIONERS
Reconditioned & Guaranteed
1 - 1½ - 2 horsepower units
Immediate Delivery
107-11 Jamaica Avenue Jamaica
TOZI AIR COND CORP.
Call 441-3331

PARAMOUNT BUSINESS MACHINES
6112 5th Avenue Bay Ridge, Bklyn
We have the finest of Typewriters
We have rentals we also repair:
Use our lay-away plan.
We cater to the family
Call HY 2-9075

RIC ROYS SERVICE CENTER
31-38 Linden Pl. Flushing L.I.
Tune-up specialists. State Inspection Open 6 days a week Shell cards honored We give double Plaid Stamps or 5% discount Call IN 3-9776 For the best of Service call RIC.

JESSIE CHAMBERS
MOVING & STORAGE
Lic and Bonded
Local and Long Distance Movers
2 Men and Van $12 per hour
1791 Fulton St Bklyn
Call IN 7-8747

HOME OWNERS
Bill problems? Can't make ends meet? Nobody refused up to $100,000 Poor credit no trouble. Not a loan company. 24-hour service on application
ATLANTIC ASSOC. — BE 6-9202

MAKING A PARTY
MEAT PIES INC affiliated with Near East Bakery We specialize in Lamb Spinach Pies We cater to all your party needs. We serve Bklyn and N.Y. Parties & Catering that is our specialty Call 875-2295

FUNERAL HOME

EAST MEADOW
FUNERAL HOME, Inc.
Frank C. Mazza licensed manager Personal, friendly, dignified service priced to meet every need — 443 Newbridge Ave., East Meadow, L.I. Phone (516) IV 3-5565 — Chapels available in all boroughs.

WILLIAM A. MARTIN
FUNERAL HOME
Chapels available in all communities We offer service and dependability combined with sympathetic understanding — 536 Sterling Pl. (cor. Classon Ave.) Brooklyn NE 8-6821

Parduodamas Bar and Cocktail Lounge. Pirkimo sąlygos labai geros. Parduodama dėl ligos. Tikrai suinteresuoti kreipiasi adresu: P.O. Box 33, Jamaica, N.Y. 11418.

"VENTA"
Home Improvements
Co.
Atlieka visus namų vidaus remonto ir modernizavimo darbus, įrengia rūsius (basements) pastoges (atikas) ir t.t. Darbas atliekamas sąžiningai patyrusių lietuvių stalių už prieinamą kainą. Kreiptis:
J. BANDŽIUKAS
84-12 102nd Street
Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. VI 7-2772

LIETUVIŲ ADVOKATAI

C. A. VOKET
VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-10 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEwton 9-6620

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

Tel. EVergreen 7-4335
STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRUNAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS
- Salinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. VIrginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN,
INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNIŠKA KOPLYČIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL
FUNERAL HOME
Inc.
PETRAS KARALIUS, sav
Laidotuvių direktorius
ir balzamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS
- JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

LONG ISLAND
statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo norus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. • Mes patys perkame L. I. žemės sklypus • Visais reikalais kreiptis pas statybininką Andrių Armoną
Tel. 516 AN 1-2864

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS
SCHALLER & WEBER
AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiui — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užeikite — įsitikinsite!
6 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 6
New Yorke — 1654 2nd Avenue — TR 9-3047 (Tarp 85 - 86 g-vių)
Ridgewoode — 56-54 Myrtle Ave. — VA 1-7068
Astorijoje — 28-28 Steinway St. — AS 4-3210
Hempsteade — 310 Front Street — IV 3-5540
Flushinge — 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights — 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

A†A

STANISLOVUI SANDANAVIČIUI

mirus, jo dukrelei, Žygio į Jungtines Tautas darbščiajai sekretorei Irenai reiškiame gilią užuojautą ir drauge liūdime

Komitetas Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

LIETUVOS DELEGACIJA PAVERGTŲJŲ Seime

Rugsėjo 21 New Yorke prasideda Pavergtųjų Europos Tautų Seimo 12-ji sesija, kurios parengiamieji darbai jau vyksta.

Lietuvos delegaciją šiai sesijai sudaro: J. Audėnas, V. Banaitis, K. Bielinis, M. Brakas, J. Brazaitis, K. Čeginskas, P. Karvelis, J. Lanskoronskis, J. Miklovas, B. Nemickas, V. Restenis, V. Sidzikauskas, E. Turauskas, P. Vainauskas, V. Vaitiekūnas ir J. Vilčinskas.

Delegacijos pirmininku perrinktas Vliko ir LLK pirmininkas min. V. Sidzikauskas, sekretorium — dr. K. Čeginskas. Lietuvos atstovu generaliniame komitete numatytas V. Sidzikauskas, jo pavaduotoju — J. Audėnas. Lietuvos delegacijos atstovais komisijose numatyti: politinėje — J. Audėnas, pavad. dr. B. Nemickas; ekonominėje — P. Vainauskas, pavad. J. Audėnas; kultūros — dr. K. Čeginskas, jo pavad. V. Vaitiekūnas. Elta

Vakarinėje mokykloje suaugusiem nemokamai mokoma anglų kalbos, pasiruošimo pilietybei, bet galima taip pat išeiti pradžios ir aukštesnės mokyklos kursą. Pamokos esti vakarais. Registruojama pirmadieniais ir trečiadieniais tarp 7 ir 10 val. vak. Reikia kreiptis adresu: Evening School 126, 75 Meserole Ave., Brooklyn, N. Y.

— Daug sutaupysi pirkdamas televiziją, Tape Recorder, Cash Register'ius, skaičiavimo, čekiams rašyti mašina, rašomas mašinėles visomis kalbomis, patefonus, fonografas. Geriausios firmos: Zenith, Grundig, Telefunken, Blaupunkt, Buroughs, Olympia, Royal ir kt. Teisingas informacijas, katalogus, pačią prekę ir jos pataisymą gausite į namus. Rašykite J.L. Giedtis, 10 Barry Drive, E. Northport, N.Y. 11731.

[illegible]	[illegible]-728
[illegible]	GL 2-2923
[illegible]	GL 2-691[illegible]
Vienuolyna.	GL 5-7068

Lito bendrovės (Litas Investing Co, Inc.) 1965 pusmečio apyskaitos daviniai rodo, kad ši korporacija auga sparčiais žingsniais. Visas turtas nuo 19,000 dol. pradžioje pakilo ligi 76,000 šių metų viduryje. Įskaitant liepos ir rugpiūčio mėn. nauju nariu įneštą kapitala ir senųjų padidintas investacijas, dabar jau turtas siekia gerokai virš 80,000 dol. Iš kitos veiklos vienas iš svarbiausių įvykių buvo išplėtimas bendrovės Chicagoje. Čia yra nuolatinis biuras, priimąs investacijas ir teikiąs patarnavimus.

Valdyba tikisi Lito veiklą dar daugiau išplėsti ir turtą pakelti bent ligi milijono dolerių. Tai pramatoma padaryti įsijungiant į naują apartamentinių namų pirkimą ir kitas saugias operacijas, ir. žinoma, susilaukiant naujų akcininkų. Atsižvelgiant į turtą, organizacijos plėtimąsi, pilną pinigų investavimą ir pelningas operacijas, direktorių taryba nutarė pakelti akcijų kainą ligi 12 dol. nuo šių metų gruodžio 1. (L(

Komiteto žygiui į Jungtines Tautas jaunimo sekcija kviečia jaunimo organizacijų atstovus ir šiaip dalyvius pasitarti dėl akcijos šį penktadienį, rugsėjo 17, 8 v.v. Apreiškimo parapijos namuose. Jaunimas labai laukiamas.

Čiurlionio ansamblio koncertas rengiamas lapkričio 27 Websterio salėje New Yorke. Rengia Lietuvių Bendruomenės Apygardos valdyba. Koncertu bus atžymėta ansamblio 25 metų veiklos sukaktis. Iš New Yorko ansamblis koncertuoti vyksta į Baltimorę.

Tėv. Petras Baniūnas Darbininko administratorius, rugsėjo 9 išvyko atostogų Italijon. Italijoje jis yra baigęs mokslus ir įšventintas kunigu prieš 25 metus. Aplankys savo mokslo draugus š. Italijoje. Į New Yorką grįš spalio mėn. viduryje.

Filharmonijos orkestras, vadovaujamas kompoz. Edvardo Gerberio, gros Darius Lapinsko kūrinius koncerte, kuris ruošiamas šiam jaunam lietuvių kompozitoriui supažindinti. Koncerto programoje dar dalyvaus sol. A. Stempužienė ir pianistė Aldona Kepalaitė. Koncento programai diriguoja pats kompozitorius Darius Lapinskas, atvykęs iš Vokietijos. Koncertas bus spalio 10, sekmadienį, Brooklyno kolegijos auditorijoje. Pradžia 4 val. popiet.

Algirdas Budreckis, vienas iš lapkričio 13 manifestacijos organizatorių, pakviestas vadovauti lietuvių demokratų grupei visų tautybių komitete (All American Council), kuris sudarytas New Jersey rūpintis perrinkti gubernatorių Richard J. Hughes. Algirdas Budreckis yra studijavęs istoriją ir teisę Rutgerio ir Fordhamo universitetuose ir mokslą baigęs 1963 magistro laipsniu, o 1965 daktaro. Jo disertacija parašyta apie lietuvos sukilimą prieš bolševikus 1941 m. Šiuo metu jis dirba Newarko "Star Ledger" redakcijos štabe.

New Yorko Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos židinio valdyba kviečia savo narius ir sendraugius bei studentus ateitininkus į mokslinę paskaitą tema: "Vilniaus Jėzuitų Akademija", kurią kaitys Romos Gregorianum Universiteto istorijos prof. dr. Paulius Rabikauskas, S.J., rugsėjo 27 d., pirmadienį, Maspetho lietuvių parapijos salėje, 7:30 val. vak.

Kun. Jonas Maknys, buvęs šv. Kazimiero lietuvių parapijos Providence vikaras, paskirtas seserų vienuolyno kapelionu. Naujas jo adresas: Rev. J. Maknys, Mother of Hope Novitiate, 2334 W. Main Road, Portsmouth-Newport, P. O., R. I.

New Yorko gyventojų skaičius 1964 m. pabaigoje pasiekė 7,840,000.

Liuda Mikiulskytė nusipirko vyriškų ir moteriškų drabužių krautuvę, kuri bus atidaryta spalio mėn. pradžioje. Krautuvėje bus geriausių drabužių prieinamomis kainomis. Prekės pagal užsakymą bus siunčiamos ir į kitus miestus. Krautuvės adresas 95-04 Jamaica Ave., tel. 849-7240.

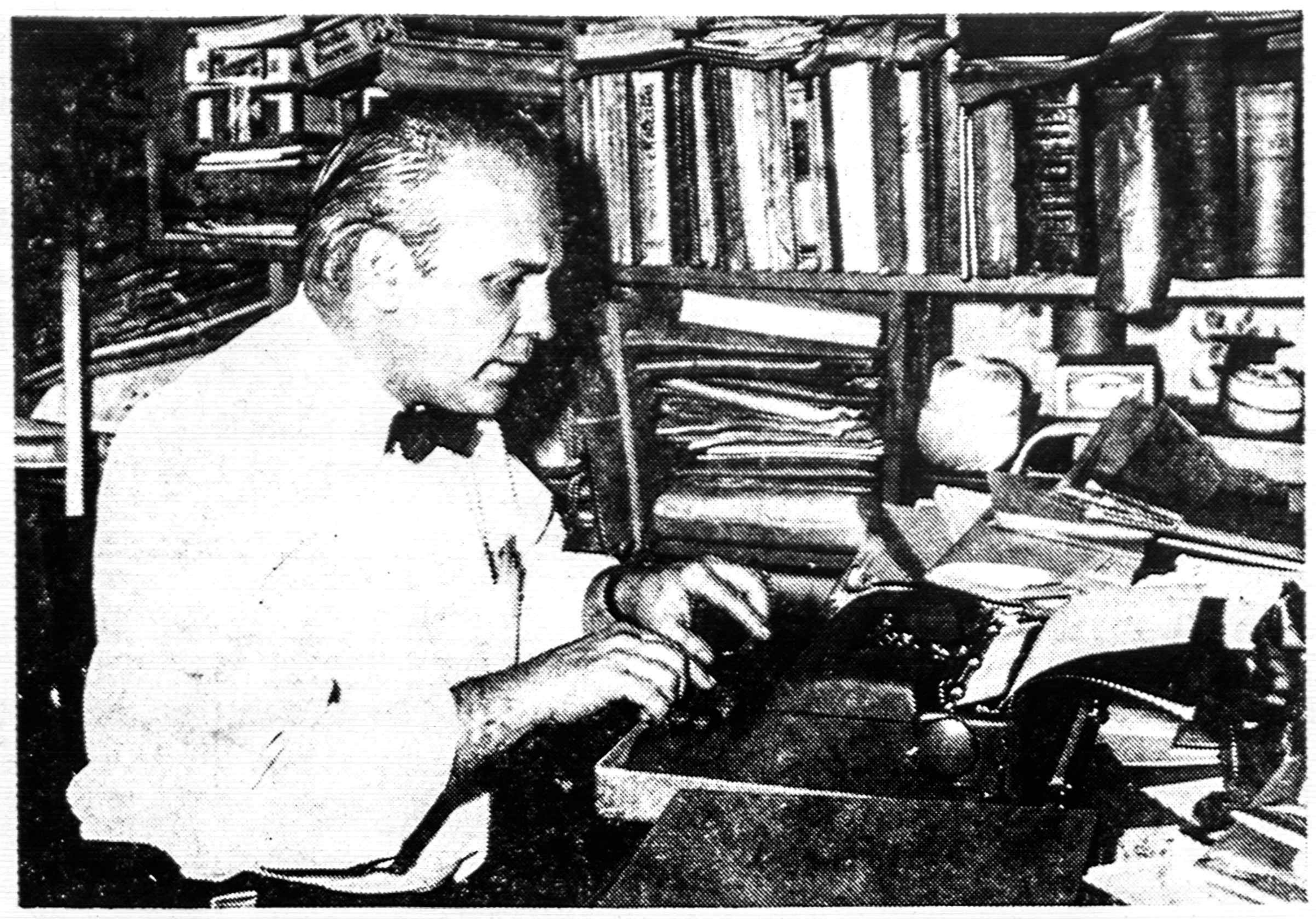

AKTORIUS VITALIS ŽUKAUSKAS savo darbo kambaryje. Jo 15 metų veiklos Amerikos sukaktuvinis rečitalis bus spalio 16 Apreiškimo parapijos salėje. Nuotr. R. Kisieliaus.

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIJO SUKAKTIS

Lietuvos Atsiminimų radijas, kurį New Yorke kas šeštadienį girdime tarp 5-6 val. vakaro, artėja į savo sidabrinės sukakties metus. Tai buvo paskelbta pra-ėjusį šeštadienį. Kun. St. Valiušaitis savo žodyje priminė, kad Lietuvos Atsiminimų radijo valanda pirmą kartą pasigirdo 1941 metais. "Taigi tada, kai pasaulyje siautė žiaurusis karas, kai mūsų brangi tėvynė Lietuva kraujuose plūdo žiaurus aziato teriojama, niekinama ir naikinama... Iš ten joks tiesos žodis nebegalėjo prasiskverbti į pasaulį... Kaip tik tada pirmą kartą pasigirdo Didžiajam New Yorke čia gimusio, niekados tėvų krašto, Lietuvos nemačiusio jauno studento Jokubo Stuko radijo valandos įžanginė melodija "Lietuviais esame mes gimę". Tada gimė šioji visų taip pamėgta valanda".

Toliau kun. St. Valiušaitis pabrėžė, kad "per šią radijo valandą nepraėjo nepastebėta nei viena svarbesnė mūsų tautos data, sukaktis, reikšminga šventė. Visos sį obuvo iškilmingai paminėtos, gražių mūsų liaudies dainų ir giesmių palydėtos". Tikrai, Jokubo Stuko vadovaujama radijo valanda, pakartota jau daugiau kaip tūkstantį kartų, yra atsiliepusi ir atsiliepia į visus svarbesnius mūsų tautos rūpesčius ir reikalus. Galima sakyti, nėra tokios patriotinės mūsų organizacijos ar sambūrio, kurių vadovai nebūtų prabilę į lietuvių visuomenę vienu ar kitu reikalu. Antra, Jokubas Stukas sugeba pateikti taip pat įvairias mūsų dailiosios kūrybos, meno ir muzikos pajėgas.

Didžiai vertindami tą lietuviškos kultūros darbą, jungiamės prie kun. St. Valiušaičio gražiai išreikšto linkėjimo profesoriui Jokubui Stukui, išvariusiam tokią plačią lietuvybės puoselėjimo vagą... nepavargti, bet ir toliau diegti visų lietuvių širdyse meilę Lietuvai, jos kalbai, kultūrai, istorijai... Lietuviais esame mes gimę, lietuviais norime ir būt". (s)

A. a. Stanislovas Sandanavičius, Apreiškimo parapijos zakristijonas, miręs rugsėjo 13, palaidotas iškilmingai rugsėjo 16. Velionį daug kas pažino. Be zakristijono pareigų, jis dar prižiūrėjo parapijos salę, kurioje vyksta daug lietuviškų parengimų. Buvo mokyklos sargas ir mokykloje jis sutiko daug žmonių. Tad trečiadienio vakare į Aromiskio laidojimo koplyčią susirinko labai daug žmonių atsisveikinti su velioniu. Taip pat daug žmonių dalyvavo laidotuvėse. Ketvirtadienio ryte 9:30 v. prie didžiojo altoriaus mišias aukojo parapijos klebonas kun. N. Pakalnis su asista, prie šoninių altorių — kun. Vl. Budreckas, kun. Puišys. Į šv. Karolio kapines palydėjo keletas kunigų, maldas sukalbėjo kun. A. Račkauskas.

Robert F. Wagner, 102-sis New Yorko miesto burmistras, šias pareigas pradėjo eiti 1954 metais.

Išnuomojamas butas iš 4 kambarių, 1-me aukšte. East New Yorke, arti IND ir BMT stočių. Gazas ir elektra šeimininko. Virtuvės baldai ir 2 lovos gali būti priskaitomi. Pageidaujama dirbančios, 3-4 asm., liet. kalbančios šeimos. Labai prieinama kaina! Galima skambinti ir dienomis tel. DI 6-6799.

East New Yorke išnuomojamas gražus butas iš 6 kambarių prie gero susisiekimo ir gražioje vietoje. Kreiptis EV 5 1683.

Išnuomojamas Woodhavene didelis gražus kambarys su virtuve. Pageidaujama moteris. Teirautis vakarais nuo 6 val. šeštadienį ir sekmadienį visą dieną. Telefonas VI 6-1119.

BOSTONO ŽINIOS

Prel. Pr. Virmauskis, dvi savaites išbuvęs Carney ligoninėje ir sustiprėjęs, rugsėjo 16 grįžo klebonijon.

Mišių patarnautojam rugsėjo 1 buvo suruošta dienos išvyka į Horsenecko pamarius prie Fall River. Išvykoje ekskursantų maitinimu rūpinosi Davis, Zuzevich ir Mickevich. Išvyką suruošė kun. J. Klimas, kuris parapijoje paruošia ir vadovauja mišių patarnautojam.

Juozas ir Julė Bakūnai rugsėjo 18 švenčia 50 m. savo vedybinio gyvenimo sukaktį. Jų intencija mišios šv. Petro bažnyčioje bus tą dieną 8 val. ryto.

Tretininkų vizitacija bus rugsėjo 19 d. 2:30 val. popiet šv. Petro parapijos salėje. Vizituos T. Kęstutis Butkus, O.F.M.

Dail. J. Bagdono kūrinių paroda atidaroma rugsėjo 18, šeštadienį, 7 v.v. tautinės sąjungos namuose. Paroda tęsis visą savaitę. Dailininkas yra moderniosios krypties atstovas, sėkmingai savo parodas surengęs įvairiuose Amerikos miestuose. New Yorke jo paroda buvo šių metų liepos mėn. pradžioje.

Metinės misijos šv. Petro bažnyčioje pradedamos rugsėjo 26 d. 2:30 val. popiet. Pirmoji savaitė skiriama moterim ir vyram. Pamokslai bus sakomi lietuvių kalba. Antoji savaitė skiriama jaunimui. Pamokslai bus sakomi anglų kalba. Misijas praves kun. Vytautas Bitinas.

Kun. St. Kulbis, S.J., kuris dirba lietuvių jėzuitų vadovaujamoj parapijoj Montrealy, Kanadoje, buvo atvykęs į Atlanto rajoninę stovyklą kapeliono pareigoms. Rugsėjo 12 jis atvyko į Bostoną ir kelias dienas viešėjo šv. Petro parapijos klebonijoje.

LDS SEIMAS

Lietuvių R.K. Darbininkų Šv. Juozapo Sąjungos jubiliejinis 50 metų seimas įvyks spalio 16, šeštadienį, šv. Petro lietuvių parapijos salėje So. Bostone. Seimas prasidės mišiomis 10 val. ryto. Visų kuopų nariai, LDS centro ir garbės nariai maloniai kviečiami dalyvauti. Taip pat laukiami atvykstant buvusių LDS steigėjų, dvasios vadų, pirmininkų, valdybų narių, nes šiame seime sprendžiamas klausimas, ar LDS dar palaikyti ar likviduoti.

LDS Centro Valdyba

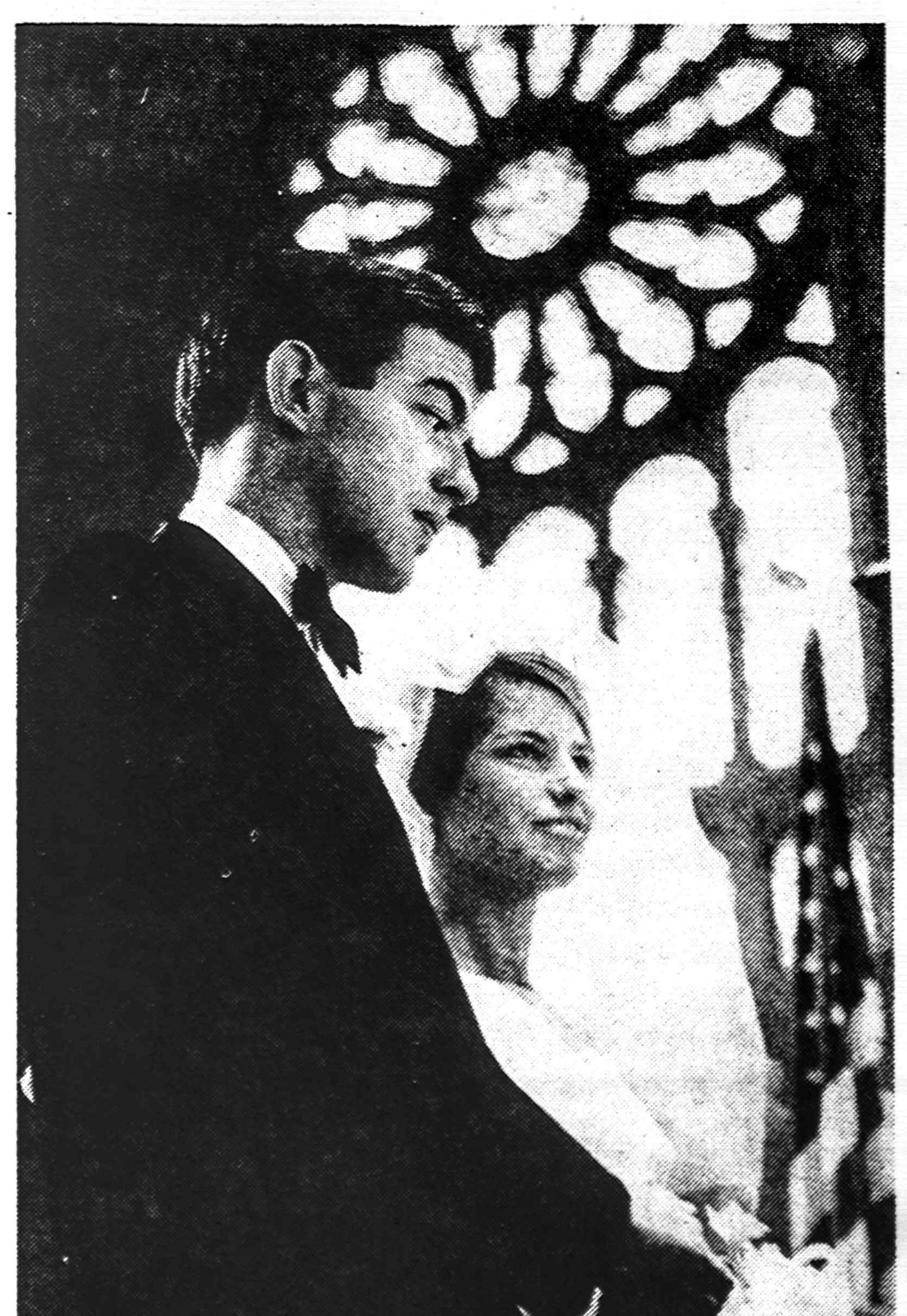

VYGA BUTVYDAITĖ IR JONAS GRAJUS susituokė rugsėjo 11 Newark o lietuvių bažnyčioje. Nuotr. V. Mažeilo.

ZENONAS OSELIS su dukra New Yorko koliziejuje reklamuoja savo pagamintą kempinę. Nuotr. R. Kisieliaus.

DARBININKO RUDENS POBŪVIS

Spalio 3, 1965 sekmadienį

ŠV. SILVESTRO PARAPIJOS erdvioje salėje

398 GRANT AVE., Grant & McKinley, BROOKLYN, N.Y.
Tarp Atlantic Ave. ir Conduit Pkwy. Kennedy Airport link

Programoje:

- Matūzų lietuviški filmai,
- Talentų pasirodymas,
- Įvairūs laimėjimai,
- Gausios įėjimo dovanos,
- Šokiai, grojant Gutauskų orkestrui.

Pradžia 4:30 val. p.p.
Įėjimas tik $2.00

Veiks *Darbininko* kioskas. Gausybė lietuviškų valgių ir pyragų, gamintų namuose... Visi kviečiami atsilankyti į pobūvį ir tuo pačiu paremti mūsų spaudos darbą bei Kultūros Židinio statybą.

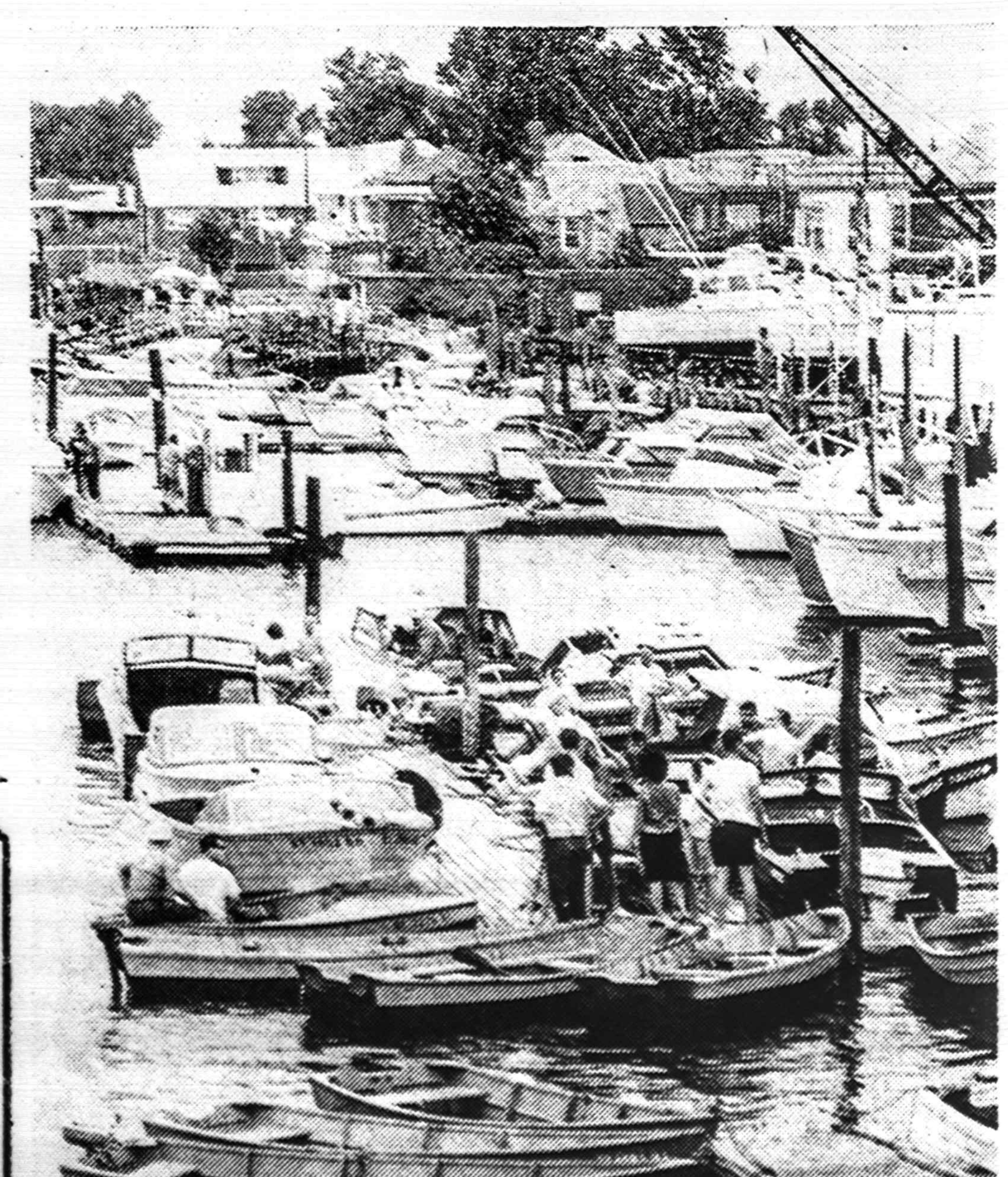

LAIVELIAI baigia vasarą. Nuotr. R. Kisieliaus